

מפתחות

מפתח הערכים

מפתח האיורים

מפתח פניני המילה

לוח ר"ת

מילה
ש?מדה

מפתחות

מפתח ערכים..... תרפט

מפתח האיורים..... תשיח

מפתח פניני המילה..... תשיט

לוח ר"ת..... תשכג

מפתח ערכים

הוראות לשימוש במפתח

1. ב ו פירושו = פרק ב סעיף ו
2. ב ו,יד פירושו = פרק ב סעיף ו וסעיף יד
3. ב 23 פירושו = פרק ב הערה 23
4. יב ג ד פירושו = פרק יב סימן ג סעיף ד
5. א,כ 34; יב ג ד-ו פירושו = פרק א סעיף ח והערה 34, ובפרק יב סימן ג סעיפים ד-ו.

לבישת בגדי שבת [ראה גם ערך בגדי שבת] יד טו
 להחמיר לתקן את בנו כשא"צ תקיין מדינא יב ט ל
 מילה ע"י האב שאינו מוהל יב ב-ח-יד; יד יב
 מילת בנו ביו"ט כשלא מל מעולם ב 86
 מילת בנו ביו"ט שני של גלויות כשלא מל מעולם
 ב 86
 מילת בנו בשבת כשלא מל מעולם ב כד
 מילת בנו ע"י חיתוך ופריעה כאחד ב כה; ג כב
 מינוי המוהל לשליח ב כ; יד כב
 מל את בנו לפי שיטה אחת ולפי שיטה אחרת הבן
 אינו מהול, האם הבן צריך להחמיר ולהטיף ד"ב
 יג ג
 מסירת הסכין למוהל יב ג ג
 נכה שאינו יכול לעמוד בברית יב ג כד
 נתינת כסף למוהל קודם הברית כדי שימול עבורו
 מדין 'פועל' יב ד ג
 סנדק, אם ראוי שיהיה בעצמו יא טו יא-יד
 סנדק או מוהל, מה עדיף שיהיה יא טו 295
 ענשו כשלא מל את בנו א 15
 פדיון הבן, בבן פנויה שספק אם אביו ישראל
 יב ח א
 קביעת שם התינוק יד ח
 רוצה למול בעצמו ויש צערא דינוקא ב כג
 שימוש האורחים בסעודת המילה יד כג
 אב הרחמים, במקום שמתפלל אבי הבן יד יד
 אבילות
 מוהל אבל לצאת מביתו למול באופן שאם לא ימול
 ידחו את הברית יב ד כז
 תיקון ציפורן המוהל ד 60
 תספורת למי שעושה פריעה בלבד תוך 'שלושים'
 יב ג 188
 אבקה
 לאחר תיקון המילה ט מה
 לעצירת הדם ד נא

אב
 אם מחוייב למול את בנו בעצמו ב כ
 אם ראוי שהאב ימול והמוהל יפרע ב 77-78
 בן א"י הנמצא בחו"ל אם יברך שהחיינו יב ג יא
 בנו נימול ע"י מנתח מחלל שבת יב י י
 ברכה, כשאינו נמצא בברית, ויודע את רגע המילה
 יב ג יג
 ברכה, כשבנו ספק יהודי יב ז ח
 ברכה, כשהאב אינו יודע לברך, אם המוהל יברך
 עמו קודם החיתוך יב ג טו
 ברכת להכניסו בבן פנויה יב ג כ
 ברכת להכניסו כשהאב אינו נמצא בברית יב ג יד
 ברכת להכניסו כשהמוהל לא הוזמן ע"י האב
 יא טו א-ה
 גדר מצוות ג 75
 גוי, הזכרת שמו יב ג כז
 הזכרת שמו בבן פנויה יב ג כז
 הידור למול בעצמו ב כא-כב
 הכנה קודם המילה - ראה ערך הכנה למילה
 כוונת המצוות קודם המילה יד כב
 כוס של ברכה, טעימה יד כב
 כיבוד אביו בסנדקאות יד 72
 כיבוד אביו בסנדקאות כדי שישבות שבת אחת
 יב ד 234
 כשמל את בנו בעצמו, בדיקה קודם המילה ב כז
 כשמל את בנו בעצמו ועמד על גביו מומחה, אם
 נחשב כנימול ע"י מומחה לענין ספק יב ט לו
 כשמל את בנו בעצמו, בדיקה לאחר המילה ב כז
 כשמל את בנו בעצמו, הדרכתו קודם ב כז
 כשמל את בנו בעצמו, ההנהגה הראויה ב כז
 כשמל את בנו בעצמו, הכנסת המגן קודם הברכות
 ב כז
 כשמל את בנו בעצמו, השגחה עליו ב כז
 כשמל את בנו בעצמו, שכחות ה'שאלות' ה א

אברהם אבינו	אם נצטוה על הפריעה	א כז; יא ה ב
	לא הוצרך לפריעה	א 110; ג 8; יא ד כב
	לא נקרא שלם עד שמל	א א-ב
	נצטוה במילה לתקן חטא אדה"ר	א 3
	אדם, לא נברא שלם	א 19
אדם הראשון		
	נולד מהול	א 3
	תיקון חטאו ע"י מצות מילה	יג יב
	אהבה ואהדות בישראל, ע"י המילה	א ג
אומן, [ראה ערך מומחה]		
אומנות המילה		
אופן הלימוד		ד ד-נג
לימוד מילה לבן ישיבה		יב ו א
אחדות ה', ניכרת ע"י המילה		א 7
איבר המילה, מבנה כללי		א ד
איידס, מציצה [ראה מציצה]		יב ב 111; יג י
אימון		
ברכת שהחינו במילת תינוק מאומן		יב ג כא
תינוק גוי אומן ע"י יהודי שלא שידע שהוא גוי,		
מתי יטיפו דם ברית לשם גירות		יב ז ג
תינוק גוי מאומן שנימול ע"י מחלל שבת, אם צריך		יב ז ד
הטפת דם ברית		
אין עושין מצוות חבילות חבילות		
חיתוך ופריעה כאחד		ג 55; יא ו
טעם הדין		יא טו יז
מוהל שהוא גם סנדק		יא טו יז; יד 72
אינו מומחה, תיקון המילה		ח כו
אינו נראה מהול, [ראה מראית העין]		
אינקובטור, המתנת ז' ימים		יב א 4
אישה		
כשרותה למול		ט יא
תיקון עור הפריעה על ידה		ט כו
אכילה, לאבי הבן קודם הברית		יד טז
אכילת תרומה, [ראה ערך תרומה]		
אל ארך אפיים, אמירתו ביום המילה		יב ג 191
אם		
חיובה למול את בנה		יא טו 291
טעימה מכוס של ברכה		יד כב
קביעת שם התינוק		יד ח
אמונה, זכיה בה ע"י המילה		א ג
אנדרוגינוס, אם כשר למול		ט 37
אפיספדיאס		
ברכה		ב 56
המציאות		א טז
מילה חלקית		ב 55
ארץ ישראל		
בזכות המילה		א ג
בכניסתם לארץ נתחייבו בפריעה		א כז
בן א"י הנמצא בחו"ל אם יברך שהחינו		יב ג יא
אשכנז, הברת מוהל אשכנזי בברית אצל בני ספרד		
		יב ג טז
ב' מוהלים מילה בשבת		ב כד; יב ב יא
ב' תינוקות, אם מברך ברכה אחת במילת שניהם		
		יב ג יב
בגדי שבת		
בגדי שבת או יו"ט		יד 134
בשבוע שחל בו ת"ב בתיקון צה"מ		יב ד כג
בתשעת הימים		יד 134
הכנה למילה		ד ב
הלבשת התינוק		יד יח
לאב בליל הברית		יד יג
לאם		יד 134
לבעלי הברית		יד טו
למוהל אבל שיוצא מביתו לברית [אצל מי שידחו		
את הברית אם לא יבוא]		יב ד כז
לפורע בתשעת הימים		יב ג 188
שטריימל ובגדי משי		יד 134-133
בדיקה נולד מהול		ב כח
בדיקה לאחר המילה, כשהאב מל		ב כז
בדיקה קודם המילה, כשהאב מל		ב כז
בדיקת בריאות התינוק, [ראה גם בריאות התינוק]		
אחרי הלידה		יד ג
בשלות התינוק לברית		ד 31
לפני יום הברית		ד ד
משקל		ד 31; יב א א
צהבת [ראה גם ערך צהבת]		ד 31; יד ג
בדיקת דם, המתנת ז"י מזמן מה קודם בדיקת הדם		
עפ"י השערה		יב א ה
בדיקת המילה		
אופנים הצריכים בבדיקה		ז ג
אחר הברית		ד ז
אחר המציצה		ד נב
אחר הסרת התחבושת		ד נג
אם צריך קישוי בפועל		יא יג כ-כד
בימים שאחר הברית		ד ח
במצב שכיבה או עמידה		ה 46
בעל בשר		ז ג
בשר רך ומדולדל		ז ג
הגדרת חיוב התיקון, מהתורה או מדרבנן		ה ה
הגדרת מצב המילה		ה טו
הכרעת הדין		ה טז-יז
ויכוח בין מומחים		ה י; ז ז
חובת כירור המצב בזמן המילה		ה ב; ח א

מילה

מפתח ערכים

שלמה

תוצא

בן, נימול ע"י אביו לפי שיטה אחת ולשיטתו אינו מהול, אם להטיף ד"ב יג ג
 בן ישיבה, לימוד מילה יב ו א
 בן פנויה
 ברכת להכניסו יב ג כ
 הזכרת שם האב יב ג כו
 פדיון הבן, כשאביו ספק ישראל יב ח א
 בני קטורה, אם כשרים למול ט 36
 בנים, מתקדשים ע"י המילה א ג
בעיות נפשיות
 במקרה היפוספדיאס יג יא ג-ה
 דחיית ברית בגלל ניתוח מחשש לבעיות נפשיות יב י א
בעל ברית
 אם פורע נחשב בעל ברית יב ג לט
 הכנה למילה [ראה ערך הכנה למילה]
 מוהל הדורש שכר יב ו 282
 ניצול מדינה של גיהנם א 21
 פטור מתחננון כספק אם תהיה היום ברית יב ג מ
בעל בשר ומסורבל בבשר, [ראה גם מראית עין]
 אם יש חילוק בין בעל בשר למסורבל בבשר
 יא יג יג-יח
 אם מותר לאביו לתקנו כדי למנוע ממנו בושה
 לכשיגדל יב ט נז
 גדרו יא יג א-ב, יג-יח
 הכשרים לתקנו ט כג
 חזר ונתכסה מיד אחר המילה ז יד
 חיוב בדיקתו ז ג
 חלקי עור הגיד יא א א
 לברך על תיקונו ט לג
 מקור הדין יא יג א-ב
 נימול כדין והשמין עד שהעטרה מכוסה כשהגיד רך
 ובקישוי מתגלה פחות משליש גובהה יב ט מט
 נימול כדין וכעת רוב היקף העטרה סמוך לחריץ
 מכוסה יב ט נ
 סברת חילוקו ממשוך י א כ
 עוה"פ חזר מחמת שומנו ג 100
 פרע כדין ואם ישמין כשיגדל, עה"פ יחזור לכסות
 העטרה יא ח ז
 שיעור החיתוך יא א ז, יא-כה
 תיקונו בלילה ט יח; י א טז
 תיקונו משום מראית עין א לז
בעלי תשובה, נמולו ע"י רופאים שאינם מלים כהלכה
 א א
בקיאות, מוהל מומחה [ראה ערך מומחה] ח טו
 ברוב עם, עדיפותו על מעלת זריזין מקדימים יד י
ברוך הבא, אמירת 'ברוך הנימול לשמונה' במילה שלא
 בזמנה זכ 253

חיובה במקום ספק ה ח
 חקירה במהות הבדיקה בקישוי יא יג כא
 כיצד לנהוג כשמתעוררת שאלה בכשרות המילה
 יב ט לב
 לנולד מהול ב כח
 מומחיות הבדוק ההלכתית והמעשית ה ט
 מחלוקת בין מומחים יב ט לג
 מנהג פראג ב 28
 מסקנותיה ז ד
 משוך ז ג
 נימול בקטנותו בחיתוך קטן מהשיעור והמוהל אמר
 שישתדר במשך הזמן, אם צריך לבדוק כשנעשה בר
 מצוה יב ט כח
 נימול כדין ונמצאו שאריות עור ה ג
 נימול שלא כדין ונמצאו שאריות עור ה ג
 נמצא שהעטרה מכוסה והמוהל נוהג לרשום כשיש
 בעיה וכעת לא רשם כלום יב ט לה
 ספק כיצד נימול ה ג
 עצה לבדיקה אם חתך כשיעור יב ט 388
 שלבי הבדיקה ה יא
 תיאור המילה השלימה ה יב
 תיאור מצב המילה הנוכחי ה יג
 תכלית בירור העבר ה ד
 בדיקת הריאה, רוב מצויין מומחין י ג ב
 בוקר, זריזין מקדימים ט ב
בושה, הוספת תפרים בשבת עמ"נ למנוע בושה
 מהפצוע יא יד יב
בחירת מוהל, אפשרויות שונות יב ו ב
בטחון, השתדלות המוהל לזכות בבריתות יב ו ט
ביומו תתן שכרו, שכר המוהל יב ו 282; יד כז
ביטול עשה, לא מל א 15
ביטול תורה
 ויתור על 'זריזין מקדימים' יד 86
 למוהל יב ו ח
בילירובין, רמת הבילירובין הראויה למילה יב א ב-ד
בין השמשות
 זמן המילה ט 19
 נולד ביה"ש, למולו ביום ה' וער"ש יב ה 256
בית דין, ברכת להכניסו יא טו ב
בית כנסת, מילה בבית כנסת קונסרבטיבי או רפורמי
 יב ו י
בכי התינוק
 בחירה במוהל שמל באופן שהתינוק כמעט לא בוכה
 יב ו ב
 הזמן לסגולת התפילה בשעת הבכי יב ג לו; יג ו
 התפילה בשעת הבכי בשבת יג ט
 נוסח התפילה בשעת הבכי יב ג לו; יג ו
 תפילה בשעת בכי התינוק ט 138; יב ג לד; יג ו

ברזל	במילת אפיספדיאס והיפוספדיאס	ב 56
מילה בברזל	במילת ציצין ברוב גובה החוט הסובב	ו 72
מקור למילה בברזל	בממזר	ב ג 159
נולד מהול, בדיקתו ע"י ברזל	בספק יהודי	ז יב 1
בריאות התינוק, [ראה גם ערך בדיקת בריאות התינוק]	בעמידה	ז יא טו יא-יז
דלקת עיניים [ראה ערך]	בפריעה בלבד	א 91; ט כח; יא ז ו
המופליה	ברכה על תיקון מילה שפעמים שהעטרה מכוסה	
חוסר סוכר בדם	בערלה בשיעור צה"מ ופעמים שמגולה	כ ט כה
משקל	ברכות האב, זמנן	כד יד כב
סתמת צינור הדמעות	בשיטת ניתוח היפוספדיאס שהופכים את הערלה	
צהבת [ראה גם ערך]	ותופרים אותה מחדש	יב י 521
שבוע ההריון	בתיקון בספק מציאותי	ט לא
בריאת העולם, אלמלא מילה לא נברא העולם	בתיקון בעל בשר [ראה גם ערך]	ט לג
בריך רחמנא, אמירתו במקום חשש ברכה לבטלה	בתיקון המילה מדאורייתא [ראה גם ערך]	ט כז-לו
	בתיקון המילה מדרבנן [ראה גם ערך]	ט כז-נו
	בתיקון המשוך [ראה גם ערך]	ט לד
ברית	בתיקון ספק ציצין המעכבין	ט ל
דם הברית [ראה ערך]	בתיקון ע"י דחיקה	ט לה
זמנה [ראה ערך זמן המילה]	בתיקון ציצין המעכבין	ט כז; יא ג ג
מקום הברית	בתיקון ציצין המעכבין מהפריעה	ט כט
סדר הברית	בתיקון ציצין שאין מעכבין	ט לב
עמידה בברית	הברת מוהל אשכנזי בברית אצל בני ספרד	טז יב ג טז
תוכן מהותה	הזכרת דם הברית בנוסח הברכה	א 100
תפילה בשעת ככי התינוק	חיתוך מקצת הערלה במקרה היפוספדיאס	ד יב י ד
ברית יצחק, המנהג ויסודו	טעם אמירת ב' הברכות	ו יא יא ו; יא טו ו-י
ברכה לבטלה	כשהאב אינו נמצא במקום הברית, ויודע את רגע	
המוהל שכח שהאב היה אמור לחתוך וברוך על	המילה בדיוק	יב ג יג
המילה	כשהמילה הופרדה קודם הברית	ד כה; יא יא ב
מניעתה ע"י אמירת ברוך אתה 'השם'	כשהמנתח חותך שלא לשם מצוה	יב י ז
מניעתה ע"י אמירת בריך רחמנא	כשהשאר מעט ערלה המכסה רוב גובה החוט	
מניעתה ע"י ברכה בדרך לימוד הסוגיא		ז יב ז
ע"י הרהור	כשנימול לשיטת הד"ח	ב 50
עצות לברכה ללא חשש ברכה לבטלה	כשנימול ע"י מנתח מחלל שבת	יב י י
ברכות	לעשות 'הצגה' של ברית וברכות כדי למנוע את לעז	
אמירת 'ויברך דוד' במקום חשש ברכה לבטלה	הבריות	יב ג כב
	מילה חלקית	ב 56
לברך עם הזכרת השם בדרך לימוד הסוגיא	מל והשאר צה"מ אך גילה את העטרה ואח"כ	
על תקנת חכמים משום מראית עין	מתקן, אם צריך לברך שוב	יב ט י
עצות לברכה ללא חשש ברכה לבטלה	נימול בזמן הניתוח, אם המנתח יכול לברך ברכות	
ברכות המילה	המילה כשהאב מסרב לברך	יב י כ
[ברכת על המילה, להכניסו, שהחיינו, אשר קידש -	עובר לעשייתן	יא טו יב-יג
ראה ערך]	ברכת אשר קידש	
אחרי הפרדה	בנולד מהול	כ כח
אם ראוי לבקש ממנתחת שתברך קודם החיתוך	נימול ולא בריך אם יכול לברך לאחר זמן	יב י יט
בגרים ועבדים	ברכת הגומל, אחר סעודת המילה	יד כה
בזמן הניתוח כשאין מניחים לאב להכנס לחדר	ברכת הטוב והמטיב	
הניתוח, אם יכול לברך בחוץ	בלידת בת	יד 10
	בלידת תאומים	יד 10
	זמנה	יד 10

מילה

מפתח ערכים

שלמה

תרצג

יד ב	מנהג בני אשכנז בחו"ל	יד ב	חיובה בלידת בן
יד 10	בשלות התינוק, שיעורו	יד 10	לצד מזרח
	בשר		ברכת להכניסו
יא יג טו-טז	כינוי לאיבר המילה	אמן, עניית המוהל על ברכת להכניסו קודם שסיים	
יד 224	סעודת המילה	לפרוע	
	בשר ויין, הוזמן למול לברית שיש בה תזמורת ובשר	בבן פנויה	
יד ב כב	ויין בשבוע שחל בו ת"ב	במילה שלא בזמנה	
	בשרו רך ומדולדל	במילת מבוגר	
ג ז	חיוב בדיקתו	בנולד מהול	
יא יג יג-יח	מהותו	ברכת המצוות או ברכת השבח	
יד 10	בת, ברכת הטוב והמטיב בלידתה	בתינוק שאביו גוי	
	ג' ספיקות, [ראה ערך ספק ספיקא (ג' ספיקות)]	בתינוק שאביו והסנדק חרשים	
ג א	גאולה, בזכות המילה	זמנה	
ג 10	גדול, אופן הפריעה בגדול	זמנה כשהאב חותך	
	גוי	זמנה כשמל בחיתוך ופריעה כאחד	
גוי יא י 212; יא יא 236	גוי מהול, אם אפשר לגיירו	טעם הברכה	
יד ב כז	הזכרת שם האב הגוי	כוונת הברכה	
ב 132	הטד"ב בנימול ע"י גוי	כשהאב אינו יודע לברך לבדו	
יא יא ג	לגייר ערל שנפרדה ערלתו מהעטרה	כשהאב איננו	
יא י ז	לגייר ערל שנתגלתה העטרה שלו	כשהאב לא הזמין את המוהל	
	להודיע לרבנות שאחר המילה התברר שאם התינוק	מהותה	
ב ז	גויה	על מה נתקנה	
	למול תינוק גוי ע"מ "לקדמו" ליהדות כבקשת אביו	ברכת על המילה	
יא ז א	היהודי	בב' תינוקות	
יד ב לב	לתת לו 'כיבודים' במילה	בנולד מהול	
ט י; יב ט סג,סה	מילה ע"י גוי	בערלה כבושה	
יד ז א-ד	מילת גוי	בפריעה בלבד	
	מל תינוק גוי שאומץ ע"י יהודי שלא שידע שהוא	בציצין המעכבין המכסים את העטרה כשהגיד רך	
יד ז ג	גוי, מתי יטיפו דם ברית לשם גירות	ב 12	
יד ט סה	נימול ע"י גוי אם צריך הטפת דם ברית	המוהל שכח שהאב היה אמור לחתוך ובירך על	
	נתגייר כשהוא מהול	המילה	
	תינוק גוי מאומץ שנימול ע"י מחלל שבת, אם צריך	זמן אמירתה	
יד ז ד	הטפת דם ברית	כוללת את הפריעה	
יד ב יח	תינוק שאביו גוי לענין ברכת להכניסו	מהותה	
	תינוק שאביו גוי, אם צריך מילה לשם גירות	סיומה תוך כדי החיתוך	
יא ז יא		על מה נתקנה	
	גויים	קודם הכנסת המגן	
ד א	נימולים ג"כ	שכח לברך קודם החיתוך	
א 16	ערלים	ברכת שהחיינו	
	גזה, אם מותר לשים בפי התינוק פד עם יין בשבת	בב' תינוקות	
יד ב ד	כדי להרגיעו	בן א"י הנמצא בחו"ל ובנו נימול בא"י אם יברך	
	גיד	שהחיינו	
	השאת הפריעה בגיד רך או בקישוי	בתינוק מאומץ	
יא ח טו-טז,כד-כה		בתשעה באב	
	חלקי עור הגיד	זמנה	
יא א א	מבנה כללי	זמנה כשהאב חותך	
ד א	מצבו בין החיתוך לפריעה	מילה בזמן ניתוח, אם יכול לברך מחוץ לחדר	
ד טז	עור הגיד שעלה וכיסה את העטרה	הניתוח	
יא ו ד		מנהג ארץ ישראל	

60 ד	גניזה, ציפורני המוהל	א ה	תכונותיו
	גר ראה ערך גירות		גיד קטן
ד ו ד	דוד המלך, טעם שמחתו במצות מילה	ז כא	אינו נראה מהול
א ח א	דוקרן, הטפת דם ברית על ידו	ג 63	חיתוך ופריעה כאחד
	דחיית הברית	ב ז	שקוע בגוף והעטרה נראית מכוסה
יב ז יב	במילה בשבת כשאב התינוק גוי	ז ח	גיד רך
	ברית שדינה להידחות מפני חילול שבת וההורים	א כא	אינו נראה מהול
יב ד כ	אינם מסכימים ובלא"ה יקחו מוהל אחר, אם מותר	ו לה	השארת הערלה כשהגיד רך
	לו למול	ו מט	ספק ציצין המעכבין
א ב א	דחיית מילה שלא בזמנה מחמת סיבות צדדיות	ו מה	ציצין מהפריעה
	היפוספדיאס קל שיתכן ויגרום להפרעות נפשיות אם	ו ללב	ציצין שאין מעכבין
א י א	מותר לנתחו ובשל כך לדחות את הברית	יב ב ז	תיקון הציצין
יב ג ל	כדי להמתין לסנדק חשוב	א ג	גיד שקוע, אופן שיעור הערלה
ט ו	מחמת סיבות צדדיות		גהינם, המילה מצלת מגהינם
	דחיקת העור	יג א י	גיור, [ראה גירות]
ט מה	בידיים	יב ז ט	גיורת, מילת בניה בשבת בזמנינו
ו מו	בציצין שאין מעכבין		מעוברת שנתגיירה, מילת בנה בשבת
ט לה	ברכות בתיקון המילה ע"י דחיקה		גילוי העטרה
ט כה	הכשרים לעשייתה		גילה את העטרה ולא קרע את עה"פ
ט כ	זמן התיקון	יא ד ד-יא; יא ח א-כה	
ו נט	ציצין שאין מעכבין מהפריעה	א כד; ב 27	הגדרת מעשה המילה
ט הקדמה לסעיף יז	תיקון המילה	יא ד א; יא ה ה	חלקי הפריעה
יא ג ג	תיקון ציצין המעכבין	יא ד טו	טעמו
	דחיקת הערלה	יא ו ד	כשנתכסתה הערלה בעור הגיד
	בהיפוספדיאס, אם ראוי לגלות העטרה ללא חיתוך	ב י	ללא חיתוך
יב ב		ב 27	לפני המילה
ז י ז	דינה	יא ד ב	לשון פריעה
	חתך מקצת הערלה וגילה העטרה ע"י דחיקת הערלה	יא י ד-ה; יא יב ה	מהות המילה
יב ט מח	וכעת העטרה מכוסה כשהגיד רך	יא יב ו	מהות הפריעה
	חתך מקצת הערלה ודחק הנשאר והעטרה נתגלתה	יא ד טו, יט	מהתורה או מדרבנן
יב ט כב		א כה	ע"י דחיקת הערלה
	דימום, [ראה ערך דם]	ג א	ע"י הפריעה
	דלקת עיניים		קרע את עור הפריעה ולא גילה את העטרה
ח א ב	בשתי העיניים	יא ד ד-ה, טז	
ט א ז-ט	המתנת ד' ימים	יא א ח-ט	תכלית המילה
יב א ט	יחד עם הפרעות בקצב הלב		גירות
יב א ו	תדירות חיוב הבידור אם התינוק הבריא	יא י 212; יא יא 236	גוי מהול, אם אפשר לגיירו
	דם	יא יא ג	גוי ערל שנפרדה ערלתו מהעטרה
ד נא	עצירתו ע"י אבקה	יא י ז	גוי ערל שנתגלתה העטרה
ד מח	עצירתו ע"י חבישה	ב הקדמה לסעיף ל	הטפת דם ברית לגר מהול
	דם ברית	יב ז 306	טבילת מעוברת אם מועילה לתינוק
יא יא יא	אם מעכב במילה	ט 21	מילה בלילה
א 22	בזכותו נגאלו ממצרים	יב ז יא	מילה לשם גירות לתינוק שאביו גוי
ד 220	בליעתו בשעת המציצה	יג א י	מילת בני גירות בשבת בזמנינו
א כו	חיובו		מל תינוק גוי שאומץ ע"י יהודי ולא ידע שהוא גוי
י ד ו	מצוה	יב ז ג	מתי יטיפו דם ברית לשם גירות
יג ח	יריקתו לעפר אחרי המציצה בשבת	ט 126-127	גמרא, לברך עם הזכרת השם תוך כדי לימוד הסוגיה

מילה

מפתח ערכים

שלמה

תרצה

הבלעה, שכר כמוהל בשבת	יב ו 282	מהותה	ב לא
הברה, מוהל אשכנזי בברית של בני ספרד	יב ג טז	מצוה	י ד ו
הגומל, [ראה ברכת הגומל]		מקומה בגיד	ב ל; יב ט טז
הדבקות במחלות, מהמציצה [ראה ערך מציצה]		ע"י ברזל	ב לג
	יב ב כו	ע"י דוקרן	יב ט טו; יג ח
הדלקת נרות		ע"י מילת ספק ציצין המעכבין	ב כט
בסעודת מילה	יד כג	ע"י ציפורן	ב לג
בשעת הברית	יד יט	הידור מצוה	
בתאומים	יד 156	במקום הסמוי מן העין	יב ב 105
הדרכת ההורים, אחר הברית	ד ז; יד כו	בסכין נאה	ד 52
הוראות הכנת התינוק לברית,	ד ה	בציצין מהפריעה שאין מעכבין	יא יב ב, ז
הזמנה, לסעודת מילה	יד כג	הידור הנפרד מגוף המצוה	י ב ו
הזמנת המוהל		המקור לתקון ציצין שאין מעכבין	ו ג
לחזור בו מהזמנת המוהל	יד ז	מהתורה או מדרבנן	ו ד
לשנות מוהל שהוחזק למול את בניו	יב ו ה-ו	קציצת שאריות עוה"פ	יב 204
מוטלת על האב	יד ז	שאריות מהפריעה מתחת לעטרה כשאין חשש	
הטפת דם ברית		שיחזור	ג 27
אופני החיוב	ב הקדמה לסעיף ל	הידרוצל, דחיית הברית מחמתו	ב 20
אם פוטרת מתחונן	יב ג 189	הימוסטט, תפקידו במילה	ד יד
אם צריך הוצאת דם בפועל	ב לב; יב ט טו	היפוספדיאס	
בגר מהול	ב הקדמה לסעיף ל	ברכה על מילת תינוק עם היפוספדיאס בחיתוך	
בכל מילה	א כו	מקצת הערלה	ב 56; יב י ד
בנולד מהול	א יג; ב כח; י ד א-ח	ברכה, המנתח במקום אב שאינו רוצה לברך	יב י כ
בערלה כבושה, התועלת בזה	י ד ו	ברכה, כשהמוהל השאיר מעט ערלה המכסה רוב	
בקשת מחילה מראש כשמטיף בב' המקומות	ב ל	גובהו של החוט לצורך הניתוח	יב י ז
בשבת לנולד מהול	י ד ו-ז	ברכה, כשהמנתח חותך שלא לשם מצוה	יב י יז
בתינוק ירוק או אדום	יג ח	ברכה, כשמנתח מחללת שבת מלה תוך כדי	
גוי שנימול בטעות כישראל, מתי יעשו הטפת דם		הניתוח, אם לבקשה שתברך קודם החיתוך	יב י יא
ברית לשם גירות	יב ז ג	גישות שונות בהתייחסות לניתוח	יג יא
הוצאת דם	ב לב; יב ט טו	דחיית ברית מחמת היפוספדיאס קל שיתכן שיגרום	
הזכרתה בברכת המילה	א 100	הפרעות נפשיות	יב י א
חיובה	א כו	הטד"ב, כשהמנתח חתך שלא לשם מצוה	יב י טז
כונה לשם הטד"ב	ב 128	המוהל יחתוך רק מקצת הערלה, אם אפשר למול כך	
לאחר ניתוח כשהחיתוך לא נעשה לשם מצוה		בשבת	יב י ג
	יב י טז	הפיכת הערלה ותפירתה תחת העטרה ללא חיתוך	
לאחר שנימול בלילה	ב 133; ט ד	כשרות המילה, כשמנתח מחלל שבת מל תוך כדי	יב י טו
לאחר שנימול ע"י גוי	ב 132; ט י; יב ט טה	הניתוח	יב י ח
לאחר שנימול ע"י הפסולים למול	ט ח	להדר אחר מנתח שומר מצוות כשהוא פחות מומחה	
לאחר שנימול ע"י מומר	ט יד	למולו באופן שאפשר לגלות העטרה בדחיקה ללא	יב י ג
לאחר שנימול ע"י מחלל שבת	יב ט טד; יב י ט	חיתוך	יב י ב
לאחר שנימול קודם זמנו	ב 133; ט ג	למולו באופן שעור הפריעה יופשל למטה מהעטרה	
לאחר תיקון בעל בשר או משוך בלילה	ט יח-יט	והמנתח ישחמש בו לתיקון	יב י ה
לאחר תיקון המילה ע"י פסול	יב ט נה	למולו בחיתוך מקצת הערלה	ב יג
להחמיר להטד"ב בשני המקומות, כשנימול ע"י גוי	יב ט טט	למולו ביום השמיני ע"י הפרדה בלבד	יב ב 45
להחמיר להטד"ב בשני המקומות, כשנימול ע"י		שיטות חדשות לניתוח	ב 55
מחלל שבת	יב ט סח	תיאור המציאות	
לתינוק גוי שנימול ע"י מחלל שבת	יב ז ד		א טו; יב י הקדמה לסעיף א; יג יא א

יב א ג-ד	בצהבת	תיקון המילה, כשהמוהל השאיר מעט ערלה המכסה רוב גובהו של החוט לצורך ניתוח	יב י ז
יב א ט	דלקת עיניים עם הפרעות בקצב הלב	תיקון המילה, כשלאחר הניתוח העטרה מכוסה במקצת בשעת הקימה בבוקר	יב י יד
יד 14	כשהתינוק הוגדר כחולה	תיקון המילה, כשעור הפריעה הופשל מתחת לעטרה וחוזר לאח"ז	יב י ו
יב א י	לאחר סתימת צינור הדמעות	הכנה למילה	
יב א ה	למנותן עפי"י השערה מזמן ירידת הצהבת	אהבה ויראה	ד ב
ט לח	מזמן ריפוי פצע המילה לפני תיקון המילה	אמירת הנני מוכן	יד 181
יד ז	נימול בתוך הז' ימים	בגדי שבת או יו"ט	יד 134
	הסרת הערלה	בגדים נאים	ד ב; יד טו
	הגדרת מעשה המילה	בגדים נאים בתשעת הימים	יד 134
א כד	מהות המילה	בגדים נאים לאם	יד 134
יא י ד-ה	הפטיטיס, ראה גם צהבת	בגדים נאים לתינוק	יד יח
יב ב כז; יג י	הפסק, עניית המוהל אמן על ברכת להכניסו קודם שסיים לפרוע	הכנת הגוף לבעלי הברית	ד ב; יד יב, טו
	הפרדה	הכנת הלב לבעלי הברית	ד ב
	אופניה ד כא-כב; יא יא א; יב ב הקדמה לסעיף ד	הכנת הסעודה ע"י האב	יד יב
	אם נחשבת למילה ד כה; יא יא ב-טו; יב ב ד	הכנת התינוק לברית	ד ה; יד יח
	אם נחשבת לפריעה יא יא ח-ט, יג-יד	הנחת טלית ותפילין	יד כ
	בהיפוספדיאס, אם אפשר למולו בשמיני ע"י הפרדה	הנחת תפילין בר"ח אחר מוסף	יד 158
יב ב 45	בידיים	טבילה לבעלי הברית	ד ב; יד טו
ד כא	ביום המילה	כובע לתינוק	יד 151
יב ב ה	בכלי [במחט הפרדה]	כוונת בעלי הברית	ד ב; יד כב
ד כא-כב	בשבת	כלי המילה	ד ד
ד כה-כו; יב ב ד א	הזהירות הנדרשת בעשייתה	לבישת שטררימל ובגדי משי	יד 133-134
ד כג	השארת חלק מעור הפריעה דבוק לעטרה	לימוד ענייני ברית מילה	ד א-ג; יד יב
ג 62	זמנה	מלקחיים	ד יד
ד כד	לברך אחריה על המילה	מספריים	ד יג
ד כה; יב ב ד	מהותה	מפריד	ד טו
ד יט	מילה בשבת לאחר הפרדה	נטילת ידיים	ד 48
ב 27	קביעת שיעור החיתוך אחר ההפרדה	ניקיון וחיטוי הידיים	ד ה
יא א ה	תכליתה	סמוך לברית	ד ה
ד כ	זמנו למול בשבת והפריד לפני שבת	ספרי לימוד והכנה למילה	ד 14
יא יא ב; יב ב ד	הרדמה	רחיצה לבעלי הברית	יד טו
	בתיקון המילה	רחיצת הציבור	יד 131
ט מא	הרדמה כללית או מקומית לצורך המילה	רחיצת התינוק	יד יח
ט מ-מב	חדש אסור מן התורה	רחיצת התינוק בשבת	יד 149
ט מ	חששות רפואיים	שמחה	ד ב; יד טו
ט מ	טעמי איסור ההרדמה	תספורת	יד יב
ט מ	לתקנו כשיש חשש שיתבייש בגדלותו באופן שבלא"ה צריכים להרדימו לניתוח אחר	תפילה	ד ב; יד כא
יב ט סא	מן הדין א"צ תיקון ובלא"ה צריכים להרדימו לניתוח אחר, אם מותר לתקנו	תשובה	ד ב
יב ט נח, ט	הרדמה מקומית, אם ראוי למול בהרדמה מקומית	המופליה, בדריקת בריאות התינוק	ד 31; יד 48
יב ב כז	הרהור כדיבור, לענין ברכה לבטלה	המשוך, ראה משוך	
ט לו	הרהור תשובה, כהכנה למילה	המתנת ז' ימים לחולה	
ד ב	השלמת התענית, בט' באב נדחה לפרוע	אחרי שהייה באינקובאטור	יב א 4
יב א ו		אם יש חיוב לבדקו כל יום אם התינוק הבריא	יב א ו
יב א ז-ט		בדלקת עיניים	יב א ז-ט
יג ה 255		בספק מתי חלצתו חמה	יג ה 255

מילה

מפתח ערכים

שלמה

תריצו

ד מט	הידוק התחבובות	יב ו ט	השתדלות, לחזור אחר בריתות
ד נ	המומחיות הנדרשת לעשייתה	יד יג	וואך נאכט, המנהג ויסודו
ד ח	הסרתה		ויברך דוד, עצות לברכה ללא חשש ברכה לבטלה
ד מז	חשיבותה	ט לו	
	לחבוש בשבת בתחבובות ספוגה בחומר נוזלי	א 23	זכרות עמו הברית, אמירתו ע"י המוהל
יב ד ז			ז' ימים, [ראה ערך המתנת ז' ימים]
ד מב	למניעת חזרת עה"פ		זה אלי ואנוהו, [ראה הידור מצוה]
ד מו	מהותה	ד מח	זיהום, מניעתו ע"י חבישה
ד מח	תכליותיה	יד כד	זימון, לכבד בו את המוהל
	חבלה		זמן הלידה
343 יב ט	איסור חבלה בתיקון ציצין שאין מעכבין	ג 19	אחר שקיעה קודם שקיעה דר"ת
	כשיש ויכוח בין הרופאים אם הוא עה"פ או עור		בין השמשות
יב ט נט-ס	חדש, להפריד העור ולדחקו	יב ד יג	נולד ביציאת השבת לפני השקיעה
יב ט סד	להטיף דם ברית בנימול ע"י מחלל שבת	יב ד יב	נולד בכניסת השבת
יב ט ל	לתקן כשיש מקום להקל	יב ד יד; יד 9	עפ"י רישום המיילדת
	חד פעמי, ראה סכין מילה חד פעמי	יב ד יב-יד; יד א	קביעתו
	חדש אסור מן התורה		זמן המילה
33-34 יב ב	בסכין מילה חד פעמי	ט ד	בלילה
ט מ	לענין הרדמה		דחיית מילה שלא בזמנה או תיקון המילה מחמת
	חור"ל	ט ו	סיבות צדדיות
	מוהל בן א"י למול בחור"ל ביו"ט שני של גלויות	ט ב; יד י	זריזין מקדימים [ראה ערך]
יב ד כא		ט 9	יום המעונן
יב ג יא	'שהחיינו' בחור"ל לבני אשכנז	ט א, ב	לכתחילה
	חוט הסובב	ט 23	מילה קודם הנה"ח בשעת הדחק
י א ה	הגדרת העטרה	יב ה ב-ו	מילה שלא בזמנה ביום ה' וערב שבת
א ז; ו יג	הגדרתו	ט 21	מילת גר בלילה
	הושארה ערלה המכסה רוב גובהו לצורך ניתוח	ט ג	מל קודם יום השמיני
יב י ז	היפוספדיאס	ט ה	נץ החמה
	נימול כדן ואחר זמן חזר העור וכיסה את כולו	ט ה	עלות השחר
יב ט נא		ט יח	תיקון בעל בשר בלילה
	נימול ע"י מומחה ונמצא שרוב גובהו מכוסה	ט כ	תיקון דחיקת העור בלילה
יב ט לד	ובקישוי העטרה מגולה	ט יז-כב	תיקון המילה מדרבנן בלילה
	נימול ע"י רופא גוי ונשאר ציץ עור ברוב גובהו	ט יט	תיקון המשוך בלילה
יב ט מד	ובמיעוט היקפו	ט כא	תיקון עור הפריעה שסופו לחזור בלילה
ז יז	נראה מהול והחוט מכוסה	ט יז	תיקון ציצין שאין מעכבין בלילה
ו ט א	ציצין ברוב גובהו	יא יג יט-כב	זקנים וחולים, תיקונם משום מראית העין
ו יז - יח	ציצין ברוב היקפו	יב ו ב	זריזות, מעלת מוהל זריז
יב יז	ציצין מעור הפריעה שמכסים אותו		זריזין מקדימין
	חול	יד 86	במקום ביטול תורה
ו לה	לחזור על ספק ציצין המעכבין	יד י	ברוב עם זורזין מקדימין, מה עדיף
ו נג	לחזור על ספק ציצין המעכבין מהפריעה	יד י	קביעת זמן הברית
ו מח-מט	לחזור על ציצין מהפריעה	ט ב	במילה שלא בזמנה ובתיקון המילה
ו לט, מא	לחזור על ציצין שאין מעכבין	ט 11	למול לפני התפילה
	לחזור על ציצין שאין מעכבין כשפירש מהמילה	ט 11	למול מוקדם ולאחר את הסעודה
יב א-ו		יב ג ל	סנדק חשוב וזריזין מקדימין, מה עדיף
ו נח	לחזור על ציצין שאין מעכבין מהפריעה		חבישה
ו כט-ל	תיקון הציצין	ד מט	אופן החבישה
ד 60	חול המועד, תיקון ציפורני המוהל		

יא יא יב	עיקר המילה	חולה, [וראה ערך בדיקת בריאות התינוק]
יב ט 388	עצה לבדיקה אם חתך כשיעור	הגדרתו
ד לז	צמוד למגן	מחמת כאב המילה
ב א - ו	שיעור החיתוך	מי שבירך לחולים בזמן הברית
יא א ז, יא-כה	שיעור החיתוך כבעל בשר	סתומת צינור הדמעות
יא א ה	שיעור החיתוך, קביעתו אחר ההפרדה	חולים וזקנים, לענין מראית העין
	חיתוך ופריעה כאחד	חומרא
ג 55	אין עושיין מצוות חבילות חבילות	אם מותר להחמיר למול במקום שיהיה שונה
ג טז	בדיעבד	מאחרים
ב כה; ג כב; יב ב י	במילת בנו	הנפ"מ בין חומרא כשהספק הוכרע בתורת ודאי או
ג טו	במילת מבוגרים	מדין ספק
ג יח; יב ב כב	במקום צורך הלכתי או רפואי	כשיש ס"ס להקל אם יש ענין להחמיר
ג ד	בשבת כשיש חשש שישאר ריבוי של עה"פ	להחמיר להטיף ד"ב לעצמו כשנימול ע"י אביו רק
ד מא; יב ב כ	דינו	לפי שיטה אחת
א לא; ג יד	הגדרתו	להחמיר למול את הנראה מהול בקישוי
יב ב כג	זמן ברכת להכניסו	להחמיר לתקן את בנו כשא"צ תיקון מדינא
ג יט	כשנשארה רצועה דקה מעה"פ	חוץ לארץ, [ראה ערך חו"ל]
ג 69	כשנשארה רצועה דקה מעה"פ בשבת	חזקה
ג טו	לכתחילה	מוהל שהוחזק למול במשפחה
	מוהל שפורע בנפרד איטי ומוהל שמל בחיתוך	שנימול כדיון א 133; ח יב - ל; יב ט לב - מג
ג כא; יב ו ב	ופריעה כאחד וזריו, מי עדיף	חייטוי
ג 46	מקור המנהג	הכנה למילה
ג יז	פריעה עם חיתוך הכשרה לכתחילה לכו"ע	כלי המילה
יב ב כא	קיום מצות הפריעה	חילול שבת
	קיום מצות פריעה ע"י קריעת העור שמתחת לחריץ	חשש חילול שבת בבית הנימול בתינוק שאביו גוי
יב ב כד	שינוי ממנהג ישראל	מילה בשבת אצל מי שאינם שומרי תו"מ
ג 55	תיאורו	יב ד טו-כ
	חיתוך מקצת הערלה	חילונים, ראה ערך מחללי שבת
ב יא-יט; יב ט כב	דינו	חיקה
ח לג	הגדרתו כספק הלכתי	גוי
ב הקדמה לסעיף יא	הגורמים לכך	ריבוי מכובדים בחיקות
	כשהורים אינם שומרי תו"מ, אם לומר להם לתקנו	תפקידו
יב ט כט	כשהערלה הנשארת אינה ניכרת	חיתוך
ב יב	כשהערלה הנשארת ניכרת	אופן החיתוך
ב טז-יז	כשהערלה חזרה לאחר זמן	אופן תיקון המילה
ב טו	כשהערלה חזרה מיד	כשיעור גדול יותר למניעת חזרת עה"פ
יב ט מח	כשכעת העטרה מכוסה כשהגיד רך	גבולות שיעור החיתוך
	כשנשארה מדולדלת למטה מהעטרה וניכרת	גילה את העטרה ללא חיתוך כלל
יב ט כג	לצורך רפואי	הגדרת מעשה המילה
ב יג	מחלוקת החכמ"א והדברי חיים וביאורה	חיתוך ופריעה אם הם ב' מצוות
יב ט ל	נימול בחיתוך מקצתה אם מותר להחמיר לתקנו	חיתוך ופריעה כאחד [ראה ערך]
יב ט ל	ספק אם חתך כולה	חיתוך מקצת הערלה [ראה ערך]
ב יח	שיטות הפוסקים והכרעות פוסקי דורנו	חיתוך קטן מהשיעור
ב יא - יב	תיאור המציאות	חקירה אם מילה היא סילוק הערלה או גילוי העטרה
		חתך מקצת הערלה וגילה העטרה
		ע"י האב, ראה ערך חיתוך ע"י האב

מילה

מפתח ערכים

שלמה

תרצט

חיתוך ע"י האב	ב	טיפולי פוריות, תינוק שנולד ע"י טיפולים, מילתו	בשבת	ב	בשבת
אם האב מחויב למול בעצמו	כ	בשבת	בשבת	כ	ב
אם המוהל נפטר מתחונן כשיתכן שהאב יפרע עם	כ	בשבת	בשבת	כ	כ
החיתוך	יב ג 190	בשבת	בשבת	יב ג 190	יב ג 190
אם יש הידור לאב למול בעצמו	ב כ; יד יב	בשבת	בשבת	ב כ; יד יב	ב כ; יד יב
המוהל שכח שהאב אמור לחתוך ובירך על המילה	יב ב יד	בשבת	בשבת	יב ב יד	יב ב יד
המלצות למילה ע"י האב שאינו מוהל	כז	בשבת	בשבת	כז	כז
זמן ברכת להכניסו	יב ב יב	בשבת	בשבת	יב ב יב	יב ב יב
זמן ברכת שהחיינו	יב ב יג	בשבת	בשבת	יב ב יג	יב ב יג
חיתוך ופריעה כאחד	יב ב י	בשבת	בשבת	יב ב י	יב ב י
כשאינו מוהל	יב ב ח-יד	בשבת	בשבת	יב ב ח-יד	יב ב ח-יד
כשמרבה את צער התינוק	כג	בשבת	בשבת	כג	כג
כשעושה רק המילה ללא הפריעה	יב ב ט	בשבת	בשבת	יב ב ט	יב ב ט
שכח לברך על המילה קודם המילה	יב ג ו	בשבת	בשבת	יב ג ו	יב ג ו
חלון		בשבת	בשבת		
הגדרתו	ד יח	בשבת	בשבת	ד יח	ד יח
הצורך בו	ד יח	בשבת	בשבת	ד יח	ד יח
מהותו	ד טז	בשבת	בשבת	ד טז	ד טז
חלוק		בשבת	בשבת		
בתיקון המילה	ט מה	בשבת	בשבת	ט מה	ט מה
מהותו	ד מח	בשבת	בשבת	ד מח	ד מח
מניעת חזרת העור	יא ז ב	בשבת	בשבת	יא ז ב	יא ז ב
חלצתו חמה, ספק מתי חלצתו חמה לענין התחלת ז'		בשבת	בשבת		
ימים	יב ה 255	בשבת	בשבת	יב ה 255	יב ה 255
חמירא סכנתא מאיסורא, ניקיון כלי המילה	ד 45	בשבת	בשבת	ד 45	ד 45
חנם, מוהל שאינו רוצה למול בחנם	יב ו 282	בשבת	בשבת	יב ו 282	יב ו 282
חצי מהול, [ראה ערך נולד חצי מהול]		בשבת	בשבת		
חרב פיפיות, בסכין המילה	ד י	בשבת	בשבת	ד י	ד י
חרץ		בשבת	בשבת		
הגדרתו	א ח; ו יג	בשבת	בשבת	א ח; ו יג	א ח; ו יג
הגדרתו ההלכתית	י 19	בשבת	בשבת	י 19	י 19
זהירות לגלותו	ג 7	בשבת	בשבת	ג 7	ג 7
נימול ע"י רופא שאינו שומר תו"מ והחרץ מכוסה		בשבת	בשבת		
ציץ ברוב היקפו	יב ט מד	בשבת	בשבת	יב ט מד	יב ט מד
חרש	יב ט ב; ו כ	בשבת	בשבת	יב ט ב; ו כ	יב ט ב; ו כ
אם כשר למול	ט 43	בשבת	בשבת	ט 43	ט 43
תינוק שאביו והסנדק חרשים לענין ברכת להכניסו		בשבת	בשבת		
חתן, התינוק נקרא חתן	יד 152	בשבת	בשבת	יד 152	יד 152
טבילה		בשבת	בשבת		
טבילת גירות למעוברת אם מועילה לתינוק	יב ז 306	בשבת	בשבת	יב ז 306	יב ז 306
כהכנה למילה	ד ב	בשבת	בשבת	ד ב	ד ב
לבעלי הברית ביום המילה	יד טו	בשבת	בשבת	יד טו	יד טו
טיפולי פוריות, תינוק שנולד ע"י טיפולים, מילתו		בשבת	בשבת		
בשבת		בשבת	בשבת		
טלטול [בשבת], ראה ערך מוקצה		בשבת	בשבת		
טלית		בשבת	בשבת		
לאבי הבן בשעת הברית	יד כ	בשבת	בשבת	יד כ	יד כ
למתכבדים בכיבודים	יד כב	בשבת	בשבת	יד כב	יד כב
טלפון, אב ששומע את המילה בטלפון אם יכול לברך		בשבת	בשבת		
יב ג יג		בשבת	בשבת	יב ג יג	יב ג יג
טעות, האב טעה בקריאת השם	יב ג כה	בשבת	בשבת	יב ג כה	יב ג כה
י"ג בריחות, מעלות המילה	א א-ב	בשבת	בשבת	א א-ב	א א-ב
יארציט, אכילה בתענית יארציט לפורע	יב ג 188	בשבת	בשבת	יב ג 188	יב ג 188
יהדות		בשבת	בשבת		
בירור יהדות לעולים חדשים	יב ז 303	בשבת	בשבת	יב ז 303	יב ז 303
מילת גוי	יב ז א-ד	בשבת	בשבת	יב ז א-ד	יב ז א-ד
תינוק שיש ספק על יהדותו	יב ז ה-ח	בשבת	בשבת	יב ז ה-ח	יב ז ה-ח
יהושע		בשבת	בשבת		
נצטוה על הפריעה	א כז	בשבת	בשבת	א כז	א כז
ציצין המעכבין את הפריעה נתחדש בזמנו	יא ה ב	בשבת	בשבת	יא ה ב	יא ה ב
יולדת		בשבת	בשבת		
ברכת הגומל	יד כה	בשבת	בשבת	יד כה	יד כה
ברכת הטוב והמטיב	יד 10	בשבת	בשבת	יד 10	יד 10
יום, [ראה זמן המילה]		בשבת	בשבת		
במילה בזמנה	ט ד	בשבת	בשבת	ט ד	ט ד
במילה שלא בזמנה	ט ד	בשבת	בשבת	ט ד	ט ד
יום ה', מילה שלא בזמנה	יב ה ב-ו	בשבת	בשבת	יב ה ב-ו	יב ה ב-ו
יום המעונן, לענין המילה	ט 9	בשבת	בשבת	ט 9	ט 9
יום השמיני		בשבת	בשבת		
אמירת ברוך הנימול לשמונה' במילה שלא בזמנה		בשבת	בשבת		
יב ה 253		בשבת	בשבת	יב ה 253	יב ה 253
זמן המילה [וראה ערך]	ט א	בשבת	בשבת	ט א	ט א
יום המעונן	ט 9	בשבת	בשבת	ט 9	ט 9
מל קודם היום השמיני	ג 1	בשבת	בשבת	ג 1	ג 1
נימול קודם היום השמיני ונמשך ביום השמיני		בשבת	בשבת		
יב ה יג		בשבת	בשבת	יב ה יג	יב ה יג
יום טוב, למול בו את בנו בעצמו	ב 86	בשבת	בשבת	ב 86	ב 86
יום טוב שני של גלויות		בשבת	בשבת		
מוהל בן א"י בחו"ל	יב ד כא	בשבת	בשבת	יב ד כא	יב ד כא
למול בו את בנו בעצמו	ב 86	בשבת	בשבת	ב 86	ב 86
יין		בשבת	בשבת		
ברכה על היין מחוץ לסוכה	יב ד כו	בשבת	בשבת	יב ד כו	יב ד כו
מציצה ביין אדום	יב ב 110	בשבת	בשבת	יב ב 110	יב ב 110
מציצה ביין או במיץ ענבים [ראה ערך מיץ ענבים]		בשבת	בשבת		
יב ב כה		בשבת	בשבת	יב ב כה	יב ב כה
לברך על בקבוק יין שנפתח ע"י מחלל שבת		בשבת	בשבת		
יב ג כג		בשבת	בשבת	יב ג כג	יב ג כג
מציצה		בשבת	בשבת		
יב ז		בשבת	בשבת	יב ז	יב ז

ירא שמים	יד ז	מקומו	יב ג א; יג ז
בחירת מוהל ירא שמים	יד ז	כפתור	
נחיצות יראת שמים למוהל	ח טו	חסרונותיו	ד יז
ישיבה, ישיבת הנבדק בזמן בדיקת המילה	ה 46	מהותו	ד טז
ישראל, מילה ע"י ישראל	ט ז	כרת	
כאב המילה		המושך ערלתו	י ה ג, ז
הגדרתו כחולי	ט לז-לט	מי שלא מל	א ב
הרדמה	ט מ - מב	על ציצין המעכבין	יא ג ג
כונת המילה		כשירות התינוק לברית, ראה ערך בריאות התינוק	
טעם המצוה	ד ג	כשרים למול, ראה ערך ראויים למול	
לא כיון	ד ג	לב, הפרעות בקצב הלב בצירוף דלקת עיניים יב א ט	
לשם מצוה	ד ג	להכניסו, ראה ערך ברכת להכניסו	
מוהל מכוין ומוהל אומן, מי עדיף	ד 21	לידה	
על מי מוטלת	ד ג	ביור זמן הלידה [ראה ערך זמן הלידה]	
קודם המילה	יד כב	ברכת הטוב והמטיב	יד ב
כוס של ברכה		הגדרתה לענין מילה	יד 8
טעימת האב והאם מכוס הברכה	יד כב	מילה ביום ה' וער"ש כשנולד בין השמשות	
טעימת הסנדק מכוס הברכה	יד כב	נאמנות המילדת על זמנה	יב ה 256
כוס ברכת המילה, שיעור השתיה ממנו	יב 249	לייזר, מילה בניתוח לייזר	יב סד יד; יד 9
כיבודים		ליל הברית, מנהגיו	א 100; ד 50
הוספת כיבודים	יד יא	לילה	יד יג
כיבוד גוי בברית	יב ג לב	הטפת דם ברית	ב 133
כיבוד לאחר הברית	יב ג לא	מילה בלילה	ט ד
סדר הכיבודים בברית	יד כב	מילה שלא בזמנה	ט ד
סדר חשיבותם	יד יא	מילת גר	ט 21
רשימת הכיבודים	יד יא	תיקון בעל בשר	ט יח; י ה טז
כיסוי ראש, תינוק בשעת המילה	יד 151	תיקון המילה ע"י דחיקה	ט כ
כל העומד לחזור כחזר דמי		תיקון משוך	ט יט; י ה טז
עור הערלה שעמד לחזור	יא ז ה	תיקון עור הפריעה	יג ד
עור הפריעה שחזר	יא ד יב	תיקון עור הפריעה שטופו לחזור	
עור הפריעה שעמד לחזור	יא ז ג	ט כא; יא ח כג; יב ט טז	
פרע כדין אך עומד לחזור מחמת סיבות צדדיות		תיקון ציצין	ו כט
	יא ח ב	תיקון ציצין שאין מעכבין	ט יז
כלי המילה		לימוד	
הכנתם למילה	ד ד	אמירת ברכות עם הזכרת השם בדרך לימוד הסוגיא	
השלכתן לאשפה	יב ב ב	לשמירת התינוק	ט לו
מגן	ד יב, לב-לד; יב ב ג	לימוד אומנות המילה, ראה ערך אומנות המילה	יד ו
מלקחיים	ד יד	לימוד הלכות מילה	
מספריים	ג ד; ד יג, מ; ט מד	כהכנה למילה	ד א-ג; יד יב
מפריד	ד טו, כא-כב, לז	כתיקון פגה"ב	יג יב
ניקיון ועיקור	ד ט	לתלמיד חכם	יג ח
סכין	ד י, לו	לימוד תורה, ערלה מעכבת את לימוד התורה	א ג
סכין חד פעמי	ד י; יב ב א-ב; יג ז	לשון הרע, לספר על מוהל שאינו מל כראוי יב ו ד	
צפרני המוהל	ד יא, לט-מ	מבוגר	
תפקידיהם ותנאיהם	ד ט - טו	אופן הפריעה	ג 10; ג ב
כסא של אליהו		ברכת להכניסו	יב ג יז
אם צריך כסא נפרד לאליהו הנביא ולסנדק	יד 80		
הכנתו	יד י		

מילה

מפתח ערכים

שלמה

תשא

העדפת מוהל שאינו מל בחיתוך ופריעה כאחד
 ג כא
 העלמה מהציבור שיש לו ברית כדי שלא לפטור
 מתחנות יב ג מא
 השפעתו על הנימול יד 44
 חובת האב להזמינו יד ז
 חושש שלא מל כראוי ה י
 ירא שמים ח טו
 לברך על בקבוק יין שנפתח ע"י מחלל שבת
 יב ג כג
 לחזור בו אחר שהזמינו יד ז
 למול אצל מי שהוזקק לתת למוהל אחר יב ו ו
 למול בברית עם תזמורת ובשר ויין בשבוע שחל בו
 ת"ב יב ד כב
 למול בתענית אצל מי שיאכלו אחרי הברית
 יב ד כה
 לספר על מוהל שאינו מל כראוי יב ו ד
 מומחה, מעיד שמל כראוי כשעדיין לא היה מומחה
 ח יא
 מומחה [ראה ערך]
 מינויו לשליח יד כב
 מינויו ע"י האב בשעת הברית יב ג ב
 מל בחיתוך ופריעה כאחד יב ו ב
 מעלות במוהל יב ו ג
 מקצועי ח יז
 נאמנותו ח ה
 נאמנותו כשנוהג לרשום בפנקסו ח ז
 נאמנותו להעיד שמל שלא כראוי ח ח
 נאמנותו שמל כדין במקום ספק ח ד-יא
 נטילת שכר יג א ג
 רוב מצויין אצל מילה מומחין ח כב; י ג ג-ו
 רוב מצויין אצל מילה מומחין במוהל מתחיל
 יב ט מג
 רופא [ראה גם ערך רופא מוהל] ח כ
 שאינו בקי בהלכה ח יח
 שכרו, לשלם קודם הברית כדי שימול מדין 'פועל'
 יב ג ד
 שכרו, תשלום ביומו יד כז
 שלא הוזקק בג' פעמים ח יט
 שליבו נוקפו ח ט
 תלמיד חכם ח טז
 מומחה
 אבי הבן שמל ועמד על גביו מומחה, אם נחשב
 כנימול ע"י מומחה לענין ספק יב ט לו
 אם יצא מחזקת מומחה כשמל באופן שנמצאה
 העטרה מכוסה יב ט לח
 בדיקת המילה ה ט
 בירור מומחיותו ח יב, כג
 דרגות המומחיות ח יג

להחמיר למול עצמו כשנראה מהול ז יג
 להחמיר על עצמו למול ציצין שאין מעכבין
 ו מד; יב ט יג
 מילה בהרדמה כללית ט מב
 מילה בהרדמה מקומית ט מא
 פריעה בכלי יג ח
 תיקון המילה מדרבנן ז ה
 תיקון ציצין שאין מעכבין ו מד
 מגיד שיעור, ביטול תורה למוהל יב ו ח
 מגיפה, נעצרת ע"י המילה א 18
 מגן
 אופן השימוש בו ד לג
 בשבת ד 176
 הכנסתו קודם הברכות ב כו
 זמן הכנסתו ד לד; יב ב יב
 חומר המגן ד 63
 מילה ללא מגן יב ב ג
 רוחב החריץ ד יב
 תכליתו ד יב, לב
 מגן צר, איסור השימוש בו ד 64
 מגן קלעמפ, איסור השימוש בו ד 64
 מוהל
 אבל, לצאת מביתו למול אצל מי שידחו את הברית
 אם לא יבוא יב ד כז
 אינו זוכר אך סבור שמל כדין ח ו
 אינו מומחה ומומחה עומד על גביו ח כא, כז
 אינו רוצה למול בחנם יב ו 282
 אם פטור מתחנות כשספק אם תהיה היום ברית
 יב ג מ
 אם ראוי שהמוהל יהיה סנדק יא טו טו-יז
 אמירת תחנון כשיתכן שהאב יפרע גם ע"י החיתוך
 יב ג 190
 בחירתו יב ו ב; יד ז
 בטחון והשתדלות יב ו ט
 ביטול תורה דיחיד ודרבים יב ו ח
 בירור מומחיותו ח יב, כג
 בן א"י, למול בחו"ל ביו"ט שני ש"ג יב ד כא
 בקשת שכר על המילה יב ו ז
 ברית שנדחת מפני חילול שבת וההורים בלא"ה
 יקחו מוהל אחר אם מותר לו למול יב ד כ
 דרגות המומחיות ח יג
 הרוחק למול בניו, האיסור לשנות לאחר
 יב ו ה-ו; יד 46
 הזמנת מוהל ירא שמים יג א יא; יד ז
 הזמנת מוהל מומחה יג א יא; יד ז
 הכרעה בספק עפ"י מומחיותו ח ד; ח יב-טו
 המעלות הדרושות לו יד ז
 העדפת אומן או יודע לכוון ד 21

ה ג ד	מהות איסורו	י ג ו	הגדרת רוב מצויין מומחין
ה ג	ענשו	ח טו	הגדרתו
ד טו	מחט ההפרדה, תפקידה [וראה ערך הפרדה]	טו-טו	הכרעה בספק עפ"י מומחיות המוהל
ב ל	מחילה, הטפת דם ברית בשני מקומות	ח טו	ירא שמים
	מחלה, חשש להדבקות במחלות בזמנו ע"י המציצה	ח יח	כשאינו בקי בהלכה
יב ב כו; יג א	מחלות, נמנעות ע"י המילה	ח יט	כשלא מל ג' פעמים
ד 6	מחלל שבת	ח יא	כשמעיד על מילה שעשה בזמן שעדיין לא היה מומחה
ט טו	אם כשר למול	ח יא	כשנוהג לרשום לעצמו כשיש בעיה וכעת לא ציין כלום
	ברכה, אם לבקש ממנתחת מחללת שבת שתברך קודם החיתוך	יב ט לה	כשנמצא שרוב גובה חוט הסובב מגולה בגיד רך
יב י יא	ברכה, כשמל מנתח מחלל שבת	יב ט לד	להזמין מוהל מומחה
יב י י	ברכה, על בקבוק שנפתח ע"י מחלל שבת	יג א יא	מוהל מומחה ומוהל שידוע לכוין, מי עדיף
	הטפת דם ברית, בתינוק גוי שנימול ע"י מחלל שבת	ד 21	מחלוקת בין מומחים אם "נראה מהול"
יב ז ד	הטפת דם ברית, כשנימול ע"י מחלל שבת	ז ו	מחלוקת בין מומחים בהגדרת מציאות המילה
יב י ט	כשרות המילה, במנתח מחלל שבת שמל	יב ט לג	מעלותיו
יב י ח	נימול ע"י מחלל שבת ובבדיקת המילה לא נמצאו ציצין כלל	יב ו ג	מקצועי
יב ט סב	שבת, למול אצל מי שאינם שומרי תו"מ	ח יז	נפ"מ הלכתית בינו לבין אינו מומחה
	מי שבירך	א לט	רוב מצויין אצל מילה מומחין א מ; ח כב; י ג ג-ו
	ליולדת ולתינוק בשבת קודם הברית	ח כ	רופא מוהל
יד ה	מי שבירך ליולדת ולבן בקריה"ת יום המילה	ט מג	תיקון המילה ע"י מומחה
	מי שבירך לחולים	ח טז	תלמיד חכם
יג ו	אמירת שם התינוק ואביו		מומחה עומד על גביו
יב ג ג-לד; יג ו	אמירתו בזמן הברית	ח כא, כז	במקום ספק
יג ט	בשבת	יב ט לו	כשהאב מל
יב ג לה	זמן אמירתו	ח ל	כשהמומחה קרוב משפחתו של הנימול
	מיילדת, קביעת זמן הלידה עפ"י רישום המיילדת		ראה שהתגלתה העטרה אך לא ראה אם חתך כשיעור
יב ד יד; יד 9	מילה	ח כח	
	אומנות המילה [ראה ערך]	ט יד	מומר
א כה	אופנים שונים של "מעשה המילה"	יב י ח	אם כשר למול
יב י טז	אם צריך מילה לשמה		מנתח מומר שמל תוך כדי ניתוח
ד י	בברזל		מוסקיטו
ב 28	בדיקת כשרות המילה אחר הברית		אם הידוק המוסקיטו נחשב לתחילת המילה
יב ב כז	בהרדמה מקומית	יב ד ב	תפיסת הערלה במלקחיים בשבת
א כב; יא י ד-ו	ביאור הלשון	ד יד	תפקידו
ט ד	בלילה		מוקצה
ד א	גויים ג"כ נימולים	יב 215	הערלה
א ב	דוחה את הנגעים	יב ד ח	סכין מילה אחר המילה
א ב	דוחה שבת	יב ד ט-י	סכין מילה חד פעמי
א כו	דם ברית [ראה גם ערך]		מורה הוראה
ב 27; א כד	הגדרת מעשה המילה	ח לו	קולא בספק ספיקא
	הכנה למילה, ראה ערך הפסולים למול	ח ט	שאינו בקיא במציאות המילה
ח ט	הראויים למול [ראה גם ערך ראויים למול]		מושך ערלתו
ט ז-טז	הרדמה [ראה גם ערך הרדמה]	י ה יד	חיוב תיקונו
ט מ-מב		י ה ח	כפרתו

מילה

מפתח ערכים

שלמה

תשא

ט ד	בלילה	יב ה 253	השהיית המילה מחמת סיבות צדדיות
יא טו ה	ברכת להכניסו	ט א-ו	זמנה [ראה גם ערך זמן המילה]
	דחיית הברית, במקרה היפוספדיאס שיתכן שיגרום	יא ו	חיתוך ופריעה אם הם ב' מצוות
יב י א	הפרעות נפשיות		מהותה [סילוק הערלה או גילוי העטרה]
ט ו; יב ה א	דחייתה מחמת סיבות צדדיות	יא ו ו	יא י ד-ה; יא א ח-ט; יא יב ה; יא ו ו
ט מא	הרדמה מקומית	ד 6	מונעת מחלות
ט ב	זריזין מקדימים	יא ו	מילה ופריעה בשינוי הסדר
	מוהל בן א"י למול בחו"ל ביו"ט שני של גלויות	יא ו	מל בשבת וגמר הפריעה במוצ"ש
יב ד כא	נולד בכניסת השבת אחר השקיעה	ט 32	מל פסול ופרע כשר
יב ד יב	על מי מוטלת המצוה	ד 50	מצות המילה, [ראה ערך]
יא טו ה	מיץ ענבים, לענין מציצה	ט יא	מקור למילה בברזל
ד 222; יב ב כה; יג ז	מל ולא פרע	ט י	ע"י אישה
ב 77-78	אב שמל והמוהל פורע	ט י	ע"י גוי [ראה גם ערך גוי]
יב ב ט	אם יש מעלה כשהאב עושה המילה בלבד	יב ב ח-יד	ע"י האב שאינו מוהל [ראה גם ערך חיתוך ע"י האב]
יא ד	אם קיים מצוה	א 100; ד 50	ע"י ליזור
א ל	בשבת	ט יד	ע"י מומר [ראה גם ערך מומר]
א ל	דינו	ט טו	ע"י מחלל שבת [ראה גם ערך מחללי שבת]
יד טז	מלאכה, לאבי הבן קודם הברית	ט יב	ע"י עבד כנעני
	מלקחיים	ט טז	ע"י ערל
	אם הידוק המלקחיים נחשב לתחילת המילה	ט יג	ע"י קטן
יב ד 197	הכנה למילה	יא יב	עיקר המילה הוא חיתוך הערלה
ד יד	תפקידם	ט ג	קודם זמנה [ראה גם ערך]
יב ג 159	ממזר, סדר הברית	ד כה; יא ב-טו; יב ב ד	קיומה ע"י ההפרדה
יד כח	מנחה, אמירת תחנון אחרי הברית	א מ; י ג ג-ו	רוב מצויין אצל מילה מומחין
יד כג	מנין, בסעודת המילה	ה יב; ד נג	תיאור המילה הכשרה
	מנתח, אם להדר אחר מנתח שומר מצוות כשהוא	יג יב	תיקון המילה, ראה ערך
יב י יג	פחות מומחה [ראה גם ערך היפוספדיאס]	ט יז-כב	תיקון חטא אדה"ר
	מסורבל, [ראה ערך בעל בשר]		תיקונה בלילה
	מספריים		מילה ופריעה כאחד, ראה ערך חיתוך ופריעה כאחד
יג יד	הכנה למילה	ב יג; יב י ג-ד,ו	מילה חלקית, לצורך רפואי
ט מד	לתיקון המילה		מילה לשם גירות, ראה ערך גירות
ד; ג ד מ	פריעה בהם		מילה מדרבנן
ד יג	תפקידם	ט הקדמה לסעיף יז	אופני התיקון
	מעוברת	ז ה	במבוגר
יב ז ט	מעוברת שנתגיירה, מילת בנה בשבת	יא א כ-כה	גדרה
יד 99	קוואטער	ז 1	חשיבותה
יב ו ג	מעלות, מעלות במוהל	ז א	מקורותיה
	מעשה המילה, ראה ערך מילה		מילה קודם זמנה
	מפר ברית	ט ג	דינה
ט טז	אם כשר למול	ב 133	הטד"ב לנימול קודם ח'
א א,ב	ענשו	י ג ה	לסמוך על 'רוב מצויין מומחין' בנימול תוך ח'
ד טו	מפריד, תפקידו	י ה יג	נימול שנמשך ביום השמיני
	מצוה בו יותר מבשלוחו		מילה שלא בזמנה
יד 107	הכנת הסעודה בעצמו	יב ה 253	אמירת 'ברוך הנימול לשמונה'
ב כא; יד 104	למול בעצמו	יד 236	אמירת 'מיום השמיני והלאה'
א 14	מצוות, כל המצוות תלוין במילה	יב ה ב-ו	ביום ה' וערב שבת

	מצות מילה		
	אם צריך לשמה	יב י טז	מראית עין
	בטחון והשתדלות לזכות בה	יב ו ט	בדיקתה
	השפעותיה	א ג	בזקנים
	חביבותה	א א	בחולים
	חותם המלך בעבדיו	א ב	במילה הוא דין מחודש
	חשיבותה	א א-ב	במקום שיש הוכחה מגוף הענין
	כונה לשם מצוה	ד ג	בעל בשר [ראה גם ערך]
	כונה קודם המילה	יד כב	ברכה על תיקון המילה מדרבנן
	כונת טעם המצוה	ד ג	גיד קטן
	כריתת ברית עם הקב"ה	ד א	דינו
	מצוה נמשכת	י ב ו; יא ו ד	החילוק בין משוך למסורבל
	מצילה מהגיהנם	א ג	החילוק בין ציצין ל"מראית עין"
	משלימה את האדם	א ב	הכשרים לתיקונו
	נחשבת כקרבן	א ב	העור שנכלל בגזירת מראית עין
	סגולותיה	א ג	העטרה עתידה להתגלות
	עדות בבשרנו	א א	כשהעור החופה נדבק לעטרה
	עונש המבטלה	א א	כשהעור נדבק לעטרה
	עמידה בה	יא טו יא-יז; יב ג כד	כשיש ויכוח בין מומחים
	ענשה בכרת	א ב	מקור הדין
	פאר כל המצוות	ד א	משוך [ראה גם ערך]
	שקולה כנגד כל המצוות	א ב	נימול כדין ואחר זמן חזר העור וכיסה את החוט
	תיקון חטא אדה"ר	יג יב	הסובב
			נימול כדין ואחר זמן חזר העור ונדבק בעטרה
	מציצה		
	אופן המציצה	ד מד	נימול כדין והשמין והעטרה מכוסה כשהגיד רך
	בחשש לנגיפי איידס וצהבת	יב ב 111; יג י	ובקישוי מתגלה פחות משליש גובהה
	ביין	ד מד; יב ב כה	נימול כדין והשמין ורוב היקף העטרה סמוך לחריץ
	ביין אדום	יב ב 110	מכוסה
	במיץ ענבים	ד 222; יב ב כה; יג ז	נימול כדין ועתה מקצת עור דבוק לחוט הסובב
	במקום סכנה	ד מה	
	בפה ובשפופרת	ד מה; יב ב כו; יג י	שיעור התיקון
	בשבת	ד 221	תיקון המילה מדרבנן [ראה ערך]
	חשש לבליעת הדם	ד 220	תיקון המילה ע"י פסול והטד"ב ע"י כשר
	טעמיה	ד מג; יב ב 109	תיקונו
	יריקת דם המציצה לעפר בשבת	יג ח	משה רבינו, נתרשל במילה
	מניעת סכנה	ד מג	משוך
	מציצה בשפופרת בזמנינו	יג י א	באכילת תרומה
	מציצה בשפופרת כשלמוהלה יש פצע בפיו	יב ב כו	הברכות בתיקונו
	פנימיות המצוה	ד 219	הגדרתו
	תכליתה	ד מג	הכשרים לתיקונו
	מקוה		חיוב בדיקתו
	טבילה לבעלי הברית	ד ב	חיוב תיקון נמשכה ערלתו
	לאבי הבן ביום המילה	יד טו	כשאינו נראה מהול
	לסנדק	יד 132	כשנראה מהול בקישוי
	רוב מצויין בעשיית המקוה מומחין	י ג ב	מהותו
	מקום המילה		נולד מהול ונמשך
	בית הכנסת	יד י	נולד מהול ונמשך לאחר הטד"ב
	'בית כנסת' קונסרבטיבי או רפורמי	יב ו י	נימול קודם זמנו ונמשך ביום השמיני
			סברת חילוקו מבעל בשר

מילה

מפתח ערכים

שלמה

תשה

186 יב ג	נישואין, מתי פטור מתחונן	י ה טז	תיקונו ביום
	ניתוח, ראה ערך היפוספדיאס	ט יט	תיקונו בלילה
49 יד	ניתוח קיסרי, מילתו בשבת	יב א א	משקל, משקל התינוק הראוי לברית
יב ג כד	נכה, אבי הבן אינו יכול לעמוד	ד 11	משתתפים במילה
20 ב	נפישות, סביב הגיד [הידרוצל]	יד 131	מקבלים פני השכינה
	נין החמה	ט ז, טז	רחיצה
ט ה	זמן המילה	א 18	מתו אחיו מחמת מילה, אם כשר למול
23 ט	מילה קודם הנה"ח בשעת הדחק	א 18	נבואה, בזכות המילה
ט כב	תיקון מדרבנן קודם הנה"ח	א ב	נגעים, נדחים מפני המילה
	נקב השופכה, ראה ערך היפוספדיאס, אפיספדיאס	יד 98	נדה, לשמש כקוואטער עם אשתו נדה
	נראה ואינו נראה		נוי מצוה, ראה ערך הידור מצוה
ז ד, כג	דינו		נוכחים בברית מילה, ראה ערך משתתפים במילה
ז כב	מהותו		נולד חצי מהול
	נראה מהול	יא ד י	גילה העטרה בלי לקרוע את עה"פ
ז ח	אופן תיקונו	א יד	הגדרתו
ז יז	אם צריך שהחוט הסובב יהיה מגולה		נולד מהול
ז יד-יח	באופנים שונים	י ד ג	באופנים שונים
ז ד	דינו	ב כט	במקצת ובאופנים שונים
ז יח	כשהעור החופה נדבק לעטרה	ב ה	במקצת כשהגיד בקישוי
ז ט	כשהעטרה עתידה להתגלות	ב כט	ברכה על הספק
	כשלפעמים נראה מהול ולפעמים אינו נראה מהול	א יג	דינו
ז טז		ב כח	הגדרתו
ז טו	כשמקצת גובה העטרה מכוסה בקישוי	ב כח; י ד א-ח	הטפת דם ברית
ז יד	כשנתכסה מיד אחר המילה	ב כט	כשהעטרה מגולה בקישוי
ז יג	להחמיר למולו	ב 5	כשנמשך בתוך ח' ימים
יא יג א-יב	מהות תיקונו	ב 4	כשנמשך, אם חיובו מה"ת או מדרבנן
יא יג א-יב	מקור הדין	ב 4	כשבקישוי נראה קצת מהול
ז כו; י ה יז-כא	משוך שנראה מהול בקישוי	י ה יג	כשנמשך לאחר הטד"ב
ז ו	שיעורו	י ה יג	כשנמשך תוך ח'
ז ח-יג	תיקונו	יא ג ג	נולד עם צה"מ אם דוחה שבת
יא יג ה-ו	תיקונו בדחיקה או בחיתוך		נולד ערל ונתמעט העור ונתגלתה העטרה מאליה
	נרות, [ראה גם ערך הדלקת נרות]	י ה יג	נולד עם ספק ציצין המעכבין
יד יג	בשעת הלימוד בליל הברית	ו לח	ערלה כבושה
יד כג	הדלקת נרות בסעודת הברית	י ד ג-ד	נולד עם ציצין שאינם דבוקים
יד יט	הדלקת נרות בשעת הברית	ו כח	כשראש העטרה מגולה
יד ו	לשמירה בחדר היולדת והתינוק	ב כט	שכיחותו
א ג	נשמה, זכיה בה ע"י המילה	ב הקדמה לסעיף כח	תיאורו
	סגולה	ב 106	במקצת ואח"כ נמשך
138 ט	בזמן ככי התינוק	י ה יג	נטילת ידיים, קודם המילה
215 יב	היפוך הערלה	ד 48	ניאוף, המילה מצלת מניאוף
211 יב	הנחת הסכין תחת ראש התינוק בשבת	א 24	נימול, ראה ערך מילה
יד 16	להורדת צהבת		נימול ע"י גוי, ראה ערך גוי
יב ג לו; יג ו	תפילה בזמן ככי התינוק		ניקור, רוב מצויין מומחין
יב ד נו; יד 78	סוכות, ברכה על היין מחוץ לסוכה	י ג ב	ניקיון
יב א יא	סוכר, תינוק שרמת הסוכר בדמו נמוכה		בתיקון
	סחיטה	ט מד	הכנה למילה
	לחבוש בשבת בתחבושת ספוגה בחומר נוזלי	ד ה	כלי המילה
יב ד ז		ט ד	

94 יד	החזקת רגלי התינוק	לשים בפני התינוק פד ספוג ביין בשבת כדי להרגיעו
	הכרעה בספק כשרות המילה עפ"י עדות סנדק ת"ח	יב ד ו
ח כט		סטריליזציה (עיקור לכלי המילה)
44 יד	השפעתו על הנימול	ד ט
יב ד כד	חיזור אחרי סנדקאות להפטר מתענית	ט מד
132 יד	טבילה במקוה	
80 יד	ישיבתו על כסא של אליהו	יא ב ט
75 יד	כמקטיר קטורת	יא א ח-ט
יד ט	כשימש כבר כסנדק אצל אחד מבניו	
86 יד	לקיחת סנדק אחר כשהמומן מאחר	סידור התפילה בפיו, לענין הפסוקים והברכות שקודם
72 יד	מוהל, אם ראוי שיהיה סנדק יא טו טז-יז; יד 72	הברית
יד ט	מעלותיו הרצויות	סילוק הערלה
יב ג ל	סנדק חשוב וזריזין מקדימין, מה עדיף	מהות המילה
199 יד	עמידה לברכות, השלמת הסנדקאות	תכלית המילה
91 יד	קטן	סימון קו החיתוך
	סעודת הברית	קודם המילה
78 יד	בבית הכנסת	קודם תיקון המילה
224 יד	בבשר	סכין המילה
יב ט ט	בתיקון ציצין המעכבין	בתיקון המילה
יד כג	הדלקת נרות בה	הידור בחדש
יד כג	הזמנה לסעודה	הידור מצוה
יד כג	זמנה	הנחתו תחת ראש התינוק לשמירה בשבת
11 ט	להפרידה מזמן המילה	הנחתו תחת ראש התינוק לשמירה
יד כג	למחרת המילה	חרב פיפיות
יד כג	מאכלי הסעודה	טלטולו אחר המילה בשבת
יד כג	מנין	מיקומו בזמן החיתוך
יד כג	מעלטה	מסירתו למוהל בשבת
	סעודת מצוה	מסירתו למוהל מידי האב
יד ד	בשלום זכר [ראה גם ערך שלום זכר]	סכין מילה חד פעמי [ראה ערך]
יד יג	ליל הברית	פריעה ע"י סכין במבוגרים
	ספיקא דאורייתא לחומרא, הכרעה בספק בכשרות	סכין מילה חד פעמי
ח ד	המילה	השלכתו לאשפה
	ספיקא דדינא, ראה ספק הלכתי	חדש אסור מן התורה
188 יב ג	ספירת העומר, תספורת לפרוע	טלטולו בשבת אחר המילה
	ספק בכשרות המילה	למול בו
א לח; ח ג	אופניו	לענין מוקצה בשבת
ח יח	במוהל שאינו בקי בהלכה	מעלותיו
ח כו	במוהל שאינו מומחה	סליחות, קיצור הסליחות במנין שמתפלל בו אבי הבן
ח כא	במוהל שאינו מומחה ומומחה עומד על גביו	ביום המילה
ח יט	במוהל שלא מל ג' פעמים	סנדק
ח טז	במוהל ת"ח	אב, אם ראוי שיהיה סנדק
ח כ	ברופא מוהל	אב, כיבודו בסנדקאות כדי שישבות באותה שבת
ח ג-ה	הכרעה משום רוב מצויין מומחין ח כב; י ג ג-ה	יב ד 234
ח כז	הכרעה עפ"י התבוננות מומחה במילה	יד 72
ח יב-טו	הכרעה עפ"י מומחיות המוהל	יד ט
ח יז	הכרעה עפ"י מקצועיותו של המוהל	יד 69
ח כט	הכרעה עפ"י סנדק ת"ח	יא טו ב-ד
ח ז	הכרעה עפ"י פנקס המוהל	יב ג 172

מילה

מפתח ערכים

שלמה

תשו

ספק מציאותי	
אופני ההכרעות	ח ד
גדרו	א לח; ח ב
דוגמאות	ח ג
הברכות בתיקון המילה	ט לא
הצורך בבירורו	ה ב; ח א
רוב גובה החוט מכוסה ובקישוי העטרה מגולה	יב ט לד
תנאיו	ח ב
ספק ספיקא	
אם יש ענין להחמיר	יב ט מה
אם לשכנע את ההורים שאינם שומרי תו"מ לתקנו	יב ט מו
בספק כיצד נימול, דוגמאות	ח לו
בספק כיצד נפרע, דוגמאות	ח לח
דברים הניכרים	ח הקדמה לסעיף לו
דוגמאות	ח לז-מ; יב ט מד-מח
דינו למעשה	ח לה
החוט מכוסה ברובו וא"י אם כן נימול מתחילה	ח לו
הטעם לצורך בקולא זו	ח הקדמה לסעיף לו
העטרה מכוסה בספק ציצין המעכבין כשהגיד רך	ח לט
העטרה מכוסה בספק ציצין המעכבין מהפריעה	ח מ
העטרה מכוסה בעור הפריעה כשהגיד רך וא"י אם	ח לח
פרע מתחילה	ח לח
העטרה מכוסה בציצין המעכבין מהפריעה כשהגיד	ח מ
רך	ח מ
העטרה מכוסה בציצין מהפריעה וא"י אם כך פרע	ח לח
מתחילה	ח לח
העטרה מכוסה בקישוי וא"י אם חתך כדין	ח לו
העטרה מכוסה ברוב היקפה וספק אם נימול כך	ח לו
העטרה מכוסה כשהגיד אינו בקישוי	יב ט מד
חתך מקצת הערלה וחזרה ונתכסתה בספק ציצין	ח לח
המעכבין	ח לט
חתך מקצת הערלה וחזרה ונתכסתה כשהגיד רך	ח לט
חתך מקצת הערלה וכעת העטרה מכוסה כשהגיד רך	יב ט מח
להקל רק ע"י מורה הוראה מובהק	ח לו
נימול ע"י גוי וציץ מכסה העטרה ברוב גובה החוט	יב ט מד
נימול ע"י רופא שאינו שומר תו"מ והחריץ מכוסה	יב ט מד
ספק ספיקא הלכתי במילה, דוגמאות	ח לט
ספק ספיקא הלכתי בפריעה, דוגמאות	ח מ

במוהל שחושש שלא מל כראוי ואינו זוכר בבירור	ח י
חובת בירור המצב בזמן המילה	ה ב; ח א
במוהל שליכו נוקפו	ח ט
במוהל שאינו מומחה ומומחה קרוב משפחה עמד	ח ל
עג"ב	ח ל
במוהל מומחה שמעיד שמל כראוי כשעדיין לא היה מומחה	ח יא
נאמנות המוהל	ח ה
כשאבי הבן מל ומוחה עומד על גביו	יב ט לו
במוהל שאינו בקי בהלכה ונמצאה העטרה מכוסה	יב ט לו
הכרעה בתורת ודאי או הכרעה מספק לחומרא, נפ"מ	ח לב
ביניהם	ח לב
ספק בכשרות הפריעה, אופניו	ח ג
ספק במציאות, ראה ספק מציאותי	ח ג
ספק ברכות להקל	ח ג
כשהמילה כשרה רק לשיטת הד"ח	ב 50
עצות לברכה ללא חשש ברכה לבטלה	ט לו
ספק הלכתי	
הגדרתו	א לח; ו לג; ח לא
החוט מכוסה ברוב היקפו וגובהו אך רוב שטח	ח לא
העטרה מגולה	ח לד
העטרה מכוסה בעור הפריעה	ח לד
העטרה מכוסה ברוב שטחה אך רוב היקפה וגובהה	ח לד
מגולים	ח לד
העטרה מכוסה ברובה והחוט מגולה	ח לד
העטרה מכוסה רק כשהגיד רך	ח לג
חיתוך מקצת הערלה	ח לג
ספק ציצין המעכבין, אופנים שונים	ח לג-לד
ספק ציצין המעכבין, דינם, ראה ערך ספק ציצין המעכבין	ח לג-לד
ערלה שאינה דבוקה בעטרה	ח לד
ציץ בגובה העטרה בצירוף ציץ בהיקפה	ח לד
ציץ המכסה את רוב גובה החוט	ח לד
ציץ המכסה חצי גובה העטרה או חצי היקפה	ח לד
ציץ המכסה רוב גובה העטרה והחוט מגולה	ח לד
ציץ המכסה רוב גובה העטרה מלמטה	ח לד
ציץ המכסה רוב היקף החוט הסובב במיעוט גובהו	ח לד
ציץ המכסה רוב היקף החריץ	ח לד
ציץ המכסה רוב היקף העטרה בראשה	ח לד
ציץ מכסה רוב העטרה שקטוע בכ"מ	ח לד
ציצין המעכבין את הפריעה	ח לד
ספק יהדות	
לענין מילה בשבת והברכות על המילה	יב ז ו-ח
תינוק שיש ספק על יהדותו	יב ז ה-ח

א י	תכונותיו	ציצין המעכבין כשהגיד רך וא"י אם כך נימול
יא א א	עור העטרה, הגדרתו	ח לו
	עור הערלה	צירוף ספק הלכתי לספק מציאותי
ב א א ב	הגדרת שטח החיתוך	ח הקדמה לטעיף לו
ב א	הגדרת שטחו ביחס לעטרה	ספק ספיקא (ג' ספיקות)
ב; א כ	הגדרתו נקבעת בלידה	העטרה מכוסה בספק ציצין המעכבין מהפריעה וא"י
יא ו ב	חזר וכיסה את העטרה	ח לח
יא ז ה	כל העומד לחזור כחזר דמי	העטרה מכוסה בספק ציצין המעכבין מהפריעה
	נימול ע"י מוהל שאינו בקי בהלכות מילה ונמצאה	ח מ
יב ט לו	העטרה מכוסה אם צריך תיקון	העטרה מכוסה בציצין המעכבין מהפריעה רק
ג	נמצאו שאריות עור אחר המילה	ח לח
	עור מדולדל למטה מהעטרה וניכר שהוא מהערלה	העטרה מכוסה בשיעור ציצין המעכבין בגיד רך וא"י
יב ט כג		ח לו
ז י ז	ערלה המכסה רוב גובה החוט	חתך מקצת הערלה וחזרה ונתכסתה בספק ציצין
יא ב א	קביעת שטחו	ח לט
יא א ה	קביעת שיעור החיתוך אחר ההפרדה	ספק ציצין המעכבין
יא ט ב	רופף על הגיד	ברכות בתיקונם
יב ב ו-ז	שיעורו	ברכות על מילתו כשנולד כך
ב א	שיעורו ביחס לעטרה	דינם
א ט	תיאורו	הטפת דם ברית כשנולד כך
א י	תכונותיו	כשהגיד רך
	עור הפריעה	ב ד; ו לה
ח לד	באופן של ספק ציצין המעכבין	מהותם, ראה ערך ספק הלכתי
ד טז; יא ט ב	בין החיתוך לפריעה	נולד כך
ד יז	בריבוי עה"פ אחר החיתוך	נולד כך, מילתו בשבת
יג ד	גדרו לאחר הפריעה	נולד מקצת מהול בשבת
ג ז	גזירתו	תיקונם בשבת
יב ט לא	העטרה מכוסה בעה"פ כשהגיד רפוי	ספק ציצין המעכבין מהפריעה
	העטרה מכוסה ונראה שהמוהל לא קרע את עה"פ	מהותם
יב ט יט	לכל ארכו	תיקונם בחול
	הפשילו אל מתחת לעטרה ולא קרעו	תיקונם בשבת
ג יא; יב ב טו		ספקות בכשרות המילה, ראה ספק בכשרות המילה
יב י ו	הפשילו מתחת לעטרה ולאח"ז חזר	עבד כנעני, אם כשר למול
ד לט	הפשלתו	עדות המזרח
	הפשלתו ללא קריעה לצורך ניתוח היפוספדיאט	מוהל אשכנזי אצל בני עדות המזרח
יב י ה	חזר בהיפוך ושפתו למטה מהעטרה	מילה בשני מוהלים בשבת
ג כט	חזר וכיסה את העטרה וא"י אם פרע כדין	מילה נדחית בימי ה' וע"ש
יא ז א-ז; יא ח ב		עובר לעשייתו
ג כה	חזר וכיסה את העטרה כשלא פרע כדין	בברכות המילה
ג כח	חזר וכיסה את העטרה מיד	בברכת על המילה
ג כג, כו	חזר מחמת סיבה צדדית	בברכת שהחיינו
ג כז	חזר מסיבה שאינה ידועה	הכנסת המגן
ג יג	חיתוך כולו	עולים חדשים, בירור יהדותם
ז ג	חשש שיחזור לכסות העטרה	עולם הבא, בזכות המילה
	למול בשבת באופן של חיתוך ופריעה כאחד כשיש	עור הגיד
יב ד ג	חשש שישאר עה"פ רב מידי	חיתוכו
ג ח	למטה מעטרה ללא חשש שיחזור	חלקיו
		מיקומו
		עלה וכיסה את העטרה
		יא ו ד

מילה

מפתח ערכים

שלמה

תשט

גילוי העטרה מעור הפריעה - ראה ערך עור הפריעה
 גילוי העטרה, ספקות הלכתיים בכשרות המילה
 ח לט
 גילוי כולה ב ח
 גילוי כולה 'מעשה המילה', צורתו לכתחילה והגדרתו
 ההלכתית א כג - כד
 גילוי לפני המילה ב 27
 הגדרתה ההלכתית א יח
 העטרה מכוסה באופנים שונים - ראה ערך ספק
 בכשרות המילה
 העטרה נתכסתה בעור הפריעה מחמת סיבה צדדית
 ג כו
 השיטות העיקריות בהגדרתה י א ג-ה
 חלקי העטרה, מושגים ותיאורם ו יג
 כשתחילתה אינה ניכרת יב ט ה
 מבנה כללי א ד-ח
 מכוסה בעה"פ כשהגיד רפוי יב ט לא
 נולד כשהעטרה מגולה ב כח
 נולד כשהעטרה מגולה בקישוי ב כט
 נולד כשראשה מגולה ב כט
 נתגלתה מאליה, אם צריך מילה מה"ת ב 4; י ה יב
 נתגלתה רק בקישוי ב ד; יב ט ג
 צורתה א ו-ח
 שטח הערלה ביחס לעטרה ב א
 עיקור (סטריליזציה)
 כלי המילה ד ט
 תיקון המילה ט מד
 על המילה, ראה ערך ברכת על המילה
 עלות השחר
 המילה ט ה
 זמן התיקון מדרבנן ט כב
 מילה מעלוה"ש בשעת הדחק ט 23
 עליה לתורה
 אבי הבן ביום המילה יד יד
 אבי הבן בשחרית של שבת יד ה
 עם ישראל, נבדל ע"י המילה א 16
 עמידה
 אבי הבן נכה ומתקשה לעמוד יב ג כד
 במילה וברכותיה יא טו יא-יז
 דין עמידה בברית יב ג כד
 עצירת הדם, אבקה ד נא
 עקמת הגיד [קורדי], תיאורה א יז
 ערב ראש השנה, אכילה לפורע יב ג 188
 ערב שבת, מילה שלא בזמנה יב ה ב-ו
 ערבי, אם לתינוק ערבי שמבקשת שימולו את בנה
 יב ז 295
 ערל
 אם כשר למול ט טז

מכסה את החריץ וקצת מעליו ונראה שהמוהל
 הפשיל את עה"פ בלי לקרעו יב ט כ-כא
 מכסה את העטרה ג ו
 נדבק לחריץ ונתעבה יב ט ד
 נשאר עה"פ רב כשאין חשש שיכסה את העטרה,
 לחתכו בשבת יב ד ד
 נשאר עה"פ רב כשיש חשש שיכסה את העטרה,
 לחתכו בשבת יב ד ה
 נשאר עה"פ רב למטה מהעטרה ואין חשש שיחזור,
 אם ראוי לחותכו יב ב יח
 נשאר עה"פ רב למטה מהעטרה ויש חשש שיחזור
 יב ב יט
 ספק אם עומד לחזור לאח"ז יב ט 363
 עבה ד מ
 עומד לחזור ולא חזר ג 87
 עומד לחזור ולכסות העטרה רק כשהגיד רך
 יא ח טו-טז, כד-כה
 עומד לחזור ונמנע ע"י התחבושת יא ח ח-י
 עומד לחזור ופירש, תיקונו בשבת ג כד; יב ט יז
 עומד לחזור, תיקונו ג כג; יב ט יד-טו
 עומד לחזור, תיקונו בליה ט כא; יב ט טז
 עור המכסה את החריץ ויש ויכוח רופאים אם הוא
 עה"פ יב ט נט-ס
 עור הפריעה הופשל מתחת לעטרה לצורך ניתוח
 ולאחר זמן חזר יב י ו
 פריעה לכתחילה באופן שישאר במקומו ג ה
 ציצין מעור הפריעה ו ח
 קציצת שאריות עה"פ משום נוי מצוה יב ד 204
 קריעת חלקו יב ב טז; יב ט יט, לא
 קריעת חלקו, כשעומד לחזור ופירש, תיקונו בשבת
 יב ט יח
 קריעתו בלי גילוי העטרה ג ט
 קריעתו כמעשה הפריעה ד לט
 קריעתו עפ"י קבלה ד 200
 תיאור כללי א ט
 תכונותיו א יא
 עור שמתחת לחריץ
 אם יש ענין לקורעו יב ב כד
 קריעתו בשבת יב ב כד
 עורות הגיד, תיאור כללי [ראה גם ערך עור הגיד, עור
 הערלה, עור הפריעה, עור העטרה] א ט
 עטרה
 גובה העטרה י ג
 גילה את העטרה ולא קרע את עה"פ יא ד ד-יא
 גילה את העטרה ללא חיתוך כלל ג יא; יא י ז-יד
 גילה את חלקה ג י
 גילוי העטרה בחיתוך קטן - ראה חיתוך, חיתוך
 מקצת הערלה
 גילוי העטרה בקישוי יא א ד

יב ד ב	תפיסתה בשבת במלקחיים	י ה יא-יב	אם משוך נחשב ערל
	ערלה כבושה	יא ג ג	באכילת תרומה
ב כח	הטפת דם ברית	א 15	על מי מוטל העונש
ב כח	נולד מהול	א א	ענשו
י ד	נולד מהול, הסוגיה וביאורי השיטות	י ד ז	ערלה כבושה
י ד ו	תיקונה ע"י הטפת דם ברית		ערלה
יג יב	פגם הברית, תיקונו בלימוד הל' מילה		שיעורה, אם נקבע לפי שעת הערלות או לפי המצב
	פד (גוזה), אם מותר לשים בפני התינוק פד ספוג ביין		אחר החיתוך
יב ד ו	בשבת	יא ב; יב ב	ביאור הלשון
	פדיון הבן, נולד מפנויה וספק אם אביו ישראל	א יב	גילוי העטרה ללא חיתוך הערלה
א ב ח	פועל, נתינת כסף למוהל קודם הברית כדי שימול מדין פועל	א כה; יא י ז-יד; יב י ב	דחיקתה
יב ג ד	פיקוח נפש, מילה ע"י פסולים למול ובזמן שאינו ראוי למילה	ב י	הגדרת שטחה ביחס לעטרה
ט ח	פירש	ב א	הגדרתה עפ"י מצבה בלידה או בשעת המילה
ו לה - לז	בספק ציצין המעכבין	א כ; ב ב	החילוקים במציאות ובהלכה בין עיקר הערלה לציצין המעכבין
ו נה	בספק ציצין המעכבין מהפריעה	יא ג	הסרת הערלה ע"י החיתוך
ו ט-מא	בציצין שאין מעכבין	ב ט	הסרת כולה
י ב	בציצין שאין מעכבין	ב ח	העור החופה את ראש העטרה
ו נו-נח	בציצין שאין מעכבין מהפריעה	יא י יא	העטרה לפעמים מכוסה בערלה ולפעמים מגולה אם צריך לתקנה ודינה לענין שבת וברכות
ו 37	בשבת וחול	יב ט כד-כו	הפיכת הערלה ותפירתה מחדש אם נחשב לנימול
	גדרו	יב י טו	הפשילה בתוך ח' ימים והחזירה
	הסוגיה	ב 27	חזרה וספק אם חתך כולה
	הפריעה לא נשלמה אך המוהל סילק ידיו	ב יח	חקירה באופן שיעור הערלה
	הפריעה נשלמה אך המוהל לא סילק ידיו	יא ב א	חקירה בהגדרת הערלה
ו 37	נפ"מ נוספות להלכה	י ה יב	חרפה וגנאי
	פנויה	א 19	טלטולה אחר הברית בשבת
יב ג כ	ברכת להכניסו בבן פנויה	יב ד 215	מיקומה, תיאור המציאות
יב ג כו	הזכרת שם האב בבן פנויה	א ט	כשמכסה רוב העטרה והחוט מגולה
	פסולים למול	ו טו; ח לד	חזרה לכסות העטרה
ט 36	בני קטורה	יא ו ב	עצה לבדיקה אם חתך כשיעור
ט י	גוי	יב ט 388	ערלה שנתהפכה ומכסה את העטרה
ט ט	התחיל הפסול למולו וגמר כשר	ב יט	שיעור החיתוך, קביעתו אחר ההפרדה
	לתקן ע"י פסול ואח"כ להטיף דם ברית ע"י כשר	יא א א	קביעת שם הערלה
יב ט נה	מומר	יא א יג - יז	שאינה דבוקה בעטרה
ט יד	מילה ע"י הפסולים למול	ו כח; ח לד	שיעור החיתוך
ט ח	מל פסול ופרע כשר	יא א	שיעורה בבעל בשר
ט 32	תיקון משום מראית עין	יא א; יב ב ז	שיעורה בהתאם למצב הגיד
יב ט נד	פסיק רישיה, הפרדה בשבת	ב ג - ז	שיעורה ההלכתי, מושגים
ד כו; יב ד א	פצע	א יט	שיעורה כשהגיד רך
	הוספת תפריים בשבת עמ"נ למנוע בושה מהפצוע	א כא	שיעורה להלכה
יא יד יב	להפריד ביום המילה כשיגרם עי"ז פצע	ב ג; יב ב ו	שם ערלה כשהוסרה מן העטרה
ד כד; יב ב ה	מציצה כשלמוהל יש פצע בפיו	יא י ד, ה; יא יא ז	שטופה לחזור
יב ב כו; יג י ז - ח, יב		ב 27	תיקון מילה בשבת כשספק אם נשארה ערלה ולא פירש
		יב ט כז	תכונות עור הערלה
		א י	

מילה

מפתח ערכים

שלמה

תשיא

פצע המילה

המתנת ז' ימים לריפוי קודם תיקון המילה ט לח
 קריעת עור הפריעה כשעדיין לא נרפא הפצע ט לט
 תיקון המילה כשפצע המילה עדיין לא נרפא ט לז
 פריעה, [ראה גם ערך עור הפריעה]

אופן עשייתה ד לט
 אופני פריעה שונים ג ט - יג; יב ב טו-יט
 אם ה"הפרדה" נחשבת לפריעה יא ח-ט, יג-יד
 אם הפורע נחשב בעל ברית יב ג 188; יב ג לט
 אם פריעה לבדה נקראת מילה יא ז ו

ביאור הלשון א כט; יא ד ב
 בכלי ג ד; ג ד
 במבוגרים ג ב; יג ח
 במספריים ד מ

בציפורן ד יא; ג ג; ג 55; ג א; ד מ
 ברכות על פריעה בלבד ט כח-כט
 גזרי עור הפריעה לאחר הפריעה יג ד
 הגדרתה ההלכתית יא ד ג; יא ה ה

הדין שהפריעה תתקיים אם הוא מה"ת או מדרבנן
 יא ד יג; יא ז ב
 החילוקים במציאות ובהלכה בין עיקר הפריעה
 לציצין המעכבין את הפריעה [ראה גם ערך ציצין
 המעכבין את הפריעה]

המקורות למצות הפריעה א כז
 הסוגיה בש"ס א כח
 חילוק בין עיקר הפריעה לצה"מ מהפריעה
 יא יד ח-ט

חיתוך ופריעה כאחד [ראה ערך] ד מא; יב ב כא
 חיתוך עה"פ ג יג
 חיתוך עור הפריעה בחשש שיחזור לכסות העטרה
 ג ז

חלקי מעשה הפריעה יא ד א
 טעם שאין מברכים על הפריעה יא יא ו
 טעמה שלא יוכל אדם למשוך המילה א 24
 טעמים שצריך קריעה דוקא ג 37
 כל העומד לחזור כחזר דמי

יא ד יב - יד; יא ח; יא ז ג
 לכתחילה כמעשה נפרד ג טו
 מהותה ד לח
 מל פסול ופרע כשר ט 32

מעשה הפריעה כהיכ"ת לגילוי העטרה יא ח ה-ו
 משפחה שרגילותה להשמין ועה"פ יחזור יא ח ז
 פריעה באופן שלא יחזור ד מב
 פריעה המתקיימת, שמירת "מצב הפריעה" ג ה

פריעה ומילה אם הם ב' מצוות יא יא ו
 פריעה קודם מילה יא יא ה - ח
 צורת הפריעה עפ"י קבלה ד 200
 צורתה לכתחילה ג א

ציצין המעכבין מהפריעה א לג; ג 25; ו ח

ציצין שאין מעכבין מהפריעה [ראה גם ציצין

מהפריעה] יא יב
 קיום מצות פריעה ע"י קריעת העור שמתחת לחריץ
 יב ב כד
 קריעת הפריעה קודם שנרפא פצע המילה ט לט
 קריעת עור הפריעה מהעטרה יא ד יח
 רוב מצויין מומחין י ג ד
 שיעורו בגיד רך או בקישוי יא ח טו-טז, כד-כה
 שסופה לחזור יא ד יב-יד
 תיקונה ע"י אישה ט כו

פרנסה
 בטחון והשתדלות למוהל יב ו ט
 הזומן לברית עם תזמורת ובשר ויין בשבוע שחל בו
 ת"ב כשפרנסתו בכך יב ד כב

פתח השופכה, מיקומו [ראה גם ערך היפוספדיאס,
 אפיספדיאס] א ו
צאצאים, מתקדשים ע"י המילה א ג
צאת השבת, נולד ביציאת השבת לפני השקיעה
 יב ד יג

צבת, ראה גם ערך מגן
 תפיסת הערלה במלקחיים בשבת יב ד ב
צדקה
 בסעודת המילה יד כג
 מי שבירך ליולדת ולתינוק ולנדב צדקה בעבורם
 יד ה

צדקתך צדק, אחרי הברית יד כח
צהבת
 אם יש חיוב תמידי לברר אם התינוק הבריא יב א ו
 בדיקת בריאות התינוק ד 31
 ביקורת על העיסוק בנושא הצהבת יג ט
 בירור דעת הגרש"א בענין רמת הצהבת לענין דחיית
 הברית יג ב
 הגדרתה כמחלה יב א הקדמה לסעיף ב
 המתנת ז' ימים יב א ג-ד
 מציצה בחששות להידבקות בנגיפי צהבת

יב ב כו; יג י
 סגולות לריפוי צהבת יד 16
 צהבת בירידה יב א 11
 צהבת פיזיולוגית ופתולוגית יב א הקדמה לסעיף ב
 רמת הבילירובין הראויה למילה יב א ב-ד
 צינור הדמעות, מילת תינוק כשיש סתימה צינור
 הדמעות יב א י

ציפורניים
 גניזת ציפורני המוהל ד 60
 הטפת דם ברית ב לג
 פריעה בציפורן ג א; ג ג-ד; ד מ

ציפורני המוהל רכות נכפפות ג ד
 ציפורני המוהל, הכנתם למילה יא ד

גניזת ציפורני המוהל ד 60
 הטפת דם ברית ב לג
 פריעה בציפורן ג א; ג ג-ד; ד מ

ציפורני המוהל רכות נכפפות ג ד
 ציפורני המוהל, הכנתם למילה יא ד

גניזת ציפורני המוהל ד 60
 הטפת דם ברית ב לג
 פריעה בציפורן ג א; ג ג-ד; ד מ

ציפורני המוהל רכות נכפפות ג ד
 ציפורני המוהל, הכנתם למילה יא ד

תשיב

מילה

מפתחות

שלמה

תיקונן בחול המועד	ד 60	חוב כרת	יא ג ג
תיקונן למוהל אבל	ד 60	מכסים העטרה כשהגיד רך	ב ד ; ו ל,לב
ציצין		מל בבוקר ובצהרים נמצאו צה"מ אם לחכות לרפיו	
אופן התהוותם	ו ז	המילה עמ"נ לתקנם	יב ט ח
בגובה העטרה בצירוף ציץ בהיקפה	ו כה ; ח לד	נולד עם צה"מ אם מילתו דוחה שבת	יא ג ג
בחצי גובה העטרה או חצי היקפה	ו כה ; ח לד	נימול ונשארו צה"מ אם נקרא מתוקן	יא ג ג
ביאור הלשון	ו ה	סעודת מילה בתיקון צה"מ	יב ט ט
ברוב גובה החוט	ו כב ; ח לד ; יב ט א	פרע כדין ונשארו ציצין ארוכים המכסים את החוט	
ברוב גובה העטרה	ו כא ; י א	הסובב	יב ב יז
ברוב גובה העטרה ללא החוט	ו כג ; ח לד	רובו ככולו	יא ג ד
ברוב גובה העטרה מלמטה	ו כד ; ח לד	שבת	יא ג ג
ברוב גובה עטרה או רוב היקפה אך קטוע בכמה מקומות	ו כו ; ח לד	תיקון ע"י דחיקה	יא ג ג
ברוב גובהו או היקפו של החוט וא"י אם כך נימול מתחילה	ח לז	אם ציצין מהפריעה מעכבין	יא ה א
ברוב היקף החוט	ו יז-יח ; ח לד ; י א	דיניהם	ו מז - נט
ברוב היקף חריץ	ו כ ; ח לד ; יב ט ב	הברכות בתיקונם	ט כט
ברוב היקף שלא במקום החוט	ו יט ; ח לד	הגדרתם	א לג ; ח לד ; יא ה ב
ברוב שטח העטרה	ו יד-טז ; ח לד ; י א	הזמן שנתחדש דין זה	יא ה ב
דינם באופנים שונים	יב ט א-יג	החילוק בין עיקר הפריעה לצה"מ את הפריעה	
החילוק בין ציצין ל"מראית עין"	ו ו	חתך עם עה"ע גם את עיקר הפריעה ונשארו רק	יא ה ד
הציץ שבמשנה	י א ג-ה	מהותם	ו א
הציץ שנוסף בגמרא	י א ג-ה	מיקומם	א לג
השאר ציץ עולה המכסה רוב גובה החוט לצורך ניתוח היפוספדיאס	יב י ז	תיקונם	ו מז-נא
כשאינם דבוקים	ו חז	תיקונם בחול	ו מז-מט
כשמכסים העטרה כשהגיד רך	ח לז ; יב ט מד	תיקונם בשבת	ו נ-נא
מהותם	א לב ; ו א	ציצין שאין מעכבין	
מיקומם, לפי החכמ"א והד"ח	א 120	איסור חבלה בתיקונם	יב ט 343
סוגי הציצין	ו ט	אם דין צשא"מ שייך לדין צה"מ	יא יב ב-ה
ספק ציצין המעכבין [ראה גם ערך]	ו לג-לח	ברכות בתיקונם	ט לב
עור הפריעה - ראה ציצין מהפריעה		בתינוק חלש	ו מז, 124
פירש	ו יא-יב	דאורי"י או דרבנן	ו ד
שאר מעכבים, הידור מצוה [ראה גם ערך הידור מצוה]	יא יב	הגדרתם	א לד - לה
תיקון ספק ציצין המעכבין כשפירש בשבת	יב ט ז	המקור	ו ג
תיקונם - ראה ערך ציצין המעכבין		לא פירש	ו לט
ציצין המעכבין		להחמיר על עצמו למול צשא"מ	יב ט יג
אכילת תרומה	יא ג ג	מכסים את העטרה רק כשהגיד רך	ב ד ; ו מה
בגדי שבת ובשר ויין בשבוע שחל בו ת"ב בתיקון צה"מ	יב ד כג	נמצאו לאחר זמן	ו מב-מד ; יב ט יא
ברכה, בתיקון צה"מ כשהיה הפסק אחר המילה		פירש בשבת	ו לט-מא
ברכות המילה	יב ט י	פירש מהמילה (הסוגיה)	י ב
הברכות בתיקונם	יא ג ג	תיקונם בדחיקה	ו מז
הגדרתם	ט כז	תיקונם בלילה	ט יז
החילוקים במציאות ובהלכה בין עיקר הערלה לציצין המעכבין	א לב	תיקונם כשהמילה תישאר משונה ותגרום לבושה בגדלותו	יב ט יב
המקורות לדין ציצין המעכבין	ו ב	ציצין שאין מעכבין מהפריעה	
		בחול	ו נח
		בשבת	ו נו-נז
		בשבת כשלא פירש	יא יב א-ב,ח

מילה

מפתח ערכים

שלמה

תשיג

יא א ג	טעם הבדיקה בקישוי	יא יב	גידורם
ז	לענין תיקון משום מראית העין	ו נו-נט	דיניהם
יא יג כא	מהות בדיקת מראית עין בקישוי	א לה	הגדרתם
א ה	מציאות הגיד בזמן הקישוי	ו נט	תיקונם בדחיקה
י ה יז-כא	משוך שנראה מהול בקישוי	י ג ב	ציצית, רוב מצויין מומחין
ז ד	נראה מהול בקישוי ומכוסה בגיד רך	צמר גפן, לשים בפי התינוק צמר גפן ספוג ביין בשבת	צמר גפן, לשים בפי התינוק צמר גפן ספוג ביין בשבת
יד ו	קמיע, שמירה בחדר היולדת והתינוק	יב ד ו	כדי להרגיעו
א ב	קרבן, מילה נחשבת כקרבן		צער, אם ההפרדה נחשבת צער לענין דחיית הברית
	קריאת שם, [ראה גם ערך שם התינוק]	יב ב ה	צער המילה
יב ג כה	האב טעה בשם	יב ג ה	ברכת על המילה בזריזות
יב ג כח	ע"ש מי שנתייטר בייסורים	ט מ	המילה צריכה להיות בצער
יב ג כט; יד 51,52,54	ע"ש רשע	ט מ - מב	הרדמה
	קריאת שמע	ב כג; יב ב ח; יד יב	כשהאב מוהל
יד ו	בלילות שקודם הברית	קביעת זמן הלידה, ראה ערך זמן הלידה	קביעת זמן הלידה, ראה ערך זמן הלידה
יד ד	בשלום זכר		קבלת פני השכינה
יד יג	ע"י תשב"ר בליל הברית	א 18	בזכות המילה
	קריעת עור הפריעה, ראה ערך פריעה, עור הפריעה	ד 11	למשתתפים בברית מילה
	ראויים למול		קוואטער
ט יא	אישה	יד 100	אם זכות הכיבוד לאב או לאם
ט 37	אנדרוגינוס	יב ג לב	בגוי
ט ז-טז	במילה מהתורה	יד 91	ביאור המושג
ט 36	בני קטורה	יד 98	בנדה
ט כג	בתיקון בעל בשר	יד יא	הכנת המכובדים מראש
ט כג-כו	בתיקון המילה מדרבנן	יד כב	הכרות קוואטער
ט כד	בתיקון המשוך	יד 99	חתן וכלה מאורסים
ט כה	בתיקון ע"י דחיקה	יד 99	לחשוכי בנים
ט י	גוי	יד 99	מעוברת
ט ט	התחיל פסול וגמר כשר	יד 91	מעלתו
ט 43	חרש	יד 99	עם אשה אחרת
ט ז	ישראל	יב ו י	קונסרבטיבי, מילה בבית כנסת קונסרבטיבי
ט יד	מומר	א יז	קורדי, הגדרתו
ט טו	מחלל שבת	ט ז,יג	קטן, אם כשר למול
ט ח	מילה ע"י הפסולים למול		קיים את הילד הזה
ט ח	מל משום פקוח נפש בזמן שאינו ראוי למילה	יב ג 159	במילת ממזר
ט 32	מל פסול ופרע כשר	ט כז	בתיקון ציצין המעכבין
ט ז,טז	מתו אחיו מחמת מילה		קישוי
ט ז, יב	עבד כנעני		אם אמרינן הקולא של בדיקת הקישוי בשעת המילה
ט טז	ערל	יא א כה	בדיקת הקישוי, אם צריך קישוי בפועל יא יג כ-כד
ט ז, יג	צדיק, להדר אחריו		גילוי העטרה בקישוי (מחלוקת הב"י והש"ך)
ט ז	קטן	יא ד א	גרימת קישוי לצורך הבדיקה
ט 43	שוטה	ז 3	העטרה מכוסה בציצין כשהגיד בקישוי או רך
א 18	ראיית פני השכינה, בזכות המילה	ו כט - לב	העטרה מכוסה בציצין מהפריעה כשהגיד בקישוי
	רוב גובה העטרה, ציצין המעכבין - ראה ערך	ו מח	העטרה נתגלתה רק בקישוי
	רוב היקף העטרה, ציצין המעכבין - ראה ערך	ב ד; יב ט ג	
	רוב מצויין אצל מילה מומחין		
ח כב	אם אומרים רוב מצויין במילה		
יב ט מ	בזמנינו		
יב ט מג	במוהל מתחיל		

במקום שאין בקיאים בפרטי דיני מילה לכל השיטות	בנראה מהול בקישוי	ב
יב ט מב	בספק יהודי	יב ז ו
בעור הפריעה שחזר וא"י אם פרע כדין	בתינוק שאביו גוי	יב ז יב
יב ט 414	בתינוק של מעוברת שנתגיירה	יב ז ט
כשהיה ויכוח בין המומחים בשעת הברית	בתינוק שנולד ע"י טיפולי פוריות	יב ד יא
כשעדיין לא מל ג' פעמים	גזירת עוה"פ רב שנשאר למטה מהעטרה ואין חשש	
לענין מילה	שיחזור	ג ח; יב ד ד
נימול בחו"ל	גזירת עוה"פ רב שנשאר למטה מהעטרה ויש חשש	
רוב מצויין מומחין	שיחזור	ג ח, כד; יא ח כב; יב ד ה; יב ט יז
בכל התורה	הוספת תפרים עמ"נ למנוע בושה מהפצוע	יא יד יב
במילה	הטפת דם ברית לנולד מהול	ב כח; י ד ו-ז
בניקור	הפרדה	ד כה-כו; יב ד א
בפריעה	הפשיל הערלה והחזירה	ב 27
בציצית	זמן תשלום שכר המוהל	יב ו 282
בתכלת	חבישה בתחבושת ספוגה בחומר נוזלי להרגעה	
בתפילין	חיתוך ופריעה כאחד כשיש חשש שישאר עה"פ רב	יב ז ז
הגדרתו	מידי	יב ד ג
נימול תוך ח'	חיתוך מקצת הערלה	יב י ג
רובו ככולו, בעיקר הערלה ובציצין	חיתוך ע"י האב	ב כד; יב ב יא
רופא מוהל	טלטול הסכין אחר המילה	יב ד ח
אם ראוי שימול	טלטול הערלה אחר הברית	יב ד 215
הרדמה	טלטול סכין מילה חד פעמי	יב ד ט-י
רופאים	יריקת דם המציצה לעפר	יג ח
הסכמתם לתיקון מדרבנן	כיבוד אביו בסנדקאות כדי שישבות באותה שבת	יב ד 234
לחוש לדבריהם	כשהתינוק יובא למקום הברית בחילול שבת	
מילה מסיבות רפואיות	לשים בפני התינוק פד ספוג ביין כדי להרגיעו	יב ד טז
נימול ע"י רופא מחלל שבת ולא נמצאו ציצין		
יב ט סב		
יב ו 284		
שכר הרופא	מאימתי נחשב כנולד בשבת	יב ד יב
רחיצת הנימול	מגן	ד 176
קודם הברית	מי שבירך לחולים	יג ט
תכליתה	מילה דוחה שבת	א ב
ריפוי המילה	מילה ע"י מחלל שבת	ט טו
לחכות לריפוי המילה עמ"נ לתקן צה"מ	מסירת הסכין למוהל ע"י האב	יב ג 126
ע"י חבישה	מציצה	ד 221
תיקון אחר ריפוי המילה	נולד ביציאת השבת לפני השקיעה	יב ד יג
רפורמי, מילה בבית כנסת רפורמי	נולד בכניסת שבת	יב ד יב
רשע, קריאת שם הנימול על שמו [ראה גם ערך קריאת שם]	נולד מהול עם צה"מ	יא ג ג
יב ג כט	ספק נולד מהול	ב כט
שאילת צרכיו בשבת, תפילת המוהלים	פירש מהמילה	י ב א-ב
שאלות בכשרות המילה	קריעת העור שמתחת לחריץ	יב ב כד
ההנהגה הראויה	שכר שבת למוהל	יד 240
שאלות כשרות המילה המצויות בזמננו	תינוק שזמנו למול בשבת והפריד לפני שבת	
שבוע שחל בו ת"ב ראה ערך תשעה באב		
שבת		
שבת		
אצל שאינם שומרי תו"מ	תיקון בספק ציצין המעכבין מהפריעה	ו נד-נה
ב' מוהלים	תיקון המילה, כשהעטרה מגולה וספק אם נשארה	
בירור שעת הלידה	ערלה ולא פירש	יב ט כז
יב ד טו-כ		
ב כד; יב ב יא		
יד א		

מילה

מפתח ערכים

שלמה

תשטו

284 ו	שכר הרופא	תיקון המילה, כשלפעמים העטרה מכוסה בערלה
	שלום זכר	בשיעור צה"מ ולפעמים מגולה
יד ד	המנהג	תיקון המילה, כשמל וגילה העטרה כשהגיד בקישוי
18 יד	טעמי המנהג	ב ו
יד ד	כשהברית נדחה	א ל
יד ד	כשהתינוק אינו בבית	תיקון המילה, כשנשארו שתי ציצין ארוכים המכסים
יד ד	כשנולד בליל שבת	את החוט הסובב
יד ד	מנהגי המאכלים	תיקון המילה, כשקרע את עה"פ בחלק מאורכו
יד ד	סעודת מצוה	ופירש
יד ד	קריאת שמע	יא ה ד; יב ט יח
188 ג	שלושים ימי אבילות, תספורת לפורע	תיקון הציצין
	שליחות	תיקון ספק ציצין המעכבין
יב ב ח	אם יש ענין שהאב ימול בעצמו	תיקון עור הפריעה
יב ג ב	אם למנות את המוהל לשליח בשעת הברית	תיקון ציצין ברוב גובה החוט הסובב
127 ג	אם שייך שליחות במילה	תיקון ציצין ברוב גובה העטרה מלמטה
ב כ	לא מועילה במצות מילה שעל האב	תיקון ציצין המעכבין
יד כב	מינוי המוהל לשליח	תיקון ציצין מהפריעה
א ב-ג	שלימות, ע"י המילה	תיקון ציצין מהפריעה שאין מעכבין
	שלישי למילה	ו נו-נז; יא יב א-ב,ח
יד ל	מנהגיו	ו לט-מ
244 ד	רחיצה בשלישי למילה	ו כח
א א-ב	שלש עשרה בריתות, מעלת המילה	יב ג 179
	שם ה'	ד 20
יב ג טז	אשכנזי שמברך בהברה ספרדית	ג כ; יב ד ב
ט לו	ברוך אתה 'השם' לענין ברכה לבטלה	
	שם התינוק [ראה גם ערך קריאת השם]	שהחיינו, ראה ערך ברכת שהחיינו
יד ח	זכות האב או האם	שוטה, אם כשר למול
יד ח	כח ההורים לתת שם	שומר פתאים, להקל במציצה משום שומר פתאים
יד ח	לגלותו קודם הברית	יג י י
יד 54	ע"ש אדם חי	שומר תורה ומצוות
יד ח	ע"ש אחד מאבות המשפחה	אם להדר אחר מנתח שומר מצוות לניתוח
יד 54	ע"ש סבא רשע	היפוספדיאס כשהוא פחות מומחה
יד ח	על שם צדיק	תיקון מילה משום מראית עין
יד ח	שם המוזכר בפרשת שבוע	שיעור הערלה, ראה עור הערלה
יב ג כה	האב טעה בקריאת השם	שיעור התפיסה, ראה תפיסה
	שם ערלה	שכיבה, בזמן בדיקת המילה
ז	כשהוסרה מן העטרה	שכינה, ראיית פני השכינה בזכות המילה
יא י ה; יא יא ז	עור החופה את ראש העטרה	שכר הרופא
יא י יא	קביעתו	שכר המוהל
יד טו	שמחה, ביום הברית	ביומו תתן שכרו
יב ג לז	שמחת הברית, טעם הפטור מתחנן	בקשת שכר על המילה
	שמים וארץ, אלמלא מילה לא נבראו שמים וארץ	טעם המוהלים שנוטלים שכר
א ב	שמירה	מוהל הדורש שכר אם נקרא בעל ברית לענין תחנן
יד יג	הנחת הסכין תחת ראש התינוק	והשלמת תענית
יד ו	לימוד ליד התינוק בלילות קודם הברית	מוהל שאינו רוצה למול בחנם
יד ו	לימוד תורה בלילות שקודם הברית	מילה בשבת ויו"ט
יד ו	נרות בחדר היולדת והתינוק	נתינת כסף למוהל שימול כ'פועל'
		שבת
		שכר שבת
		שכר המוהל

תשטז

מילה

מפתחות

שלמה

במקום ס"ס שקשה להקל בו אם על המוהל לשכנע את ההורים שאינם שומרי תו"מ לתקן יב ט מו ברכה, כשהשאר צה"מ והפסיק ובא לתקן יב ט י ברכות ט כז-לו הגדרת חיוב התיקון ה ה ההבחנה באופני השאלות ה ג הזמן הראוי לתיקון עור הפריעה שסופו לחזור ט כא החילוק בינו לבין תיקון מדרבנן ה ו המתנת ז' ימים לאחר ריפוי המילה ט לח העטרה מכוסה כשאינו בקישוי ויש ספק אם נימול כך מתחילה יב ט לט הראוי לתקן, כשעה"פ מכסה את החריץ וקצת מעליו יב ט כא הרדמה מקומית ט מא זמנו ט ב חובת הבירור כיצד נימול מתחילה ה ב חיתוך עור הפריעה קודם שנרפא פצע המילה ט לט כשהעטרה עתידה להתגלות מעצמה ה ו כשיש ס"ס להקל אם יש ענין להחמיר יב ט מה כשפצע המילה עדיין לא נרפא ט לז מקרים שונים ה א נשארו צה"מ אם ביום המילה צריך לחכות לריפוי המילה עמ"נ לתקנם יב ט ח סימון הקו המיועד לחיתוך ט מד סעודת מילה בתיקון ציצין המעכבין יב ט ט ע"י מומחה ט מג עיקור (סטריליזציה) כלי המילה ט מד שבוע שחל בו ת"ב, בגדי שבת ובשר ויין בתיקון צה"מ יב ד כג שיעור החיתוך ה ו תיקון צה"מ ע"י דחיקה יא ג ג תיקון ציצין שאין מעכבין כשיש שהמילה תישאר משונה ותגרום לבושה בגדלותו יב ט יב תיקון ציצין שאין מעכבין לאחר זמן יב ט יא

תיקון המילה מדרבנן
אופני חיובו א לו; ז ב; יב ט מט-נג
בנמשכה ערלתו י ה טו
בנראה מהול יא ג ח-יב
בעל בשר בשעת המילה ז יד
ברכות המילה יב ט נו
ברכות על תיקון דרבנן ט לב-לה
האופנים הצריכים בדיקה ז ג
הזמן הראוי לתיקון ע"י דחיקה ט כ
הראויים לתיקונו ט כג-כו
זמנו ט יז-כב
כשא"צ תיקון אך צריך להרדימו לצורך ניתוח אחר, אם מותר לתקנו יב ט נח
כשאינו נראה מהול יא ג א-כד

קמיע בחדר היולדת והתינוק יד ו קריאת שמע בלילות שקודם הברית יד ו שמירת הברית, תכלית ברית המילה יג יב שמן, ראה ערך בעל בשר שנת המילה, ראה זמן הלידה שפופרת מציצה ד מה מציצה בשפופרת בזמנו יג י שקיעה, [ראה גם ערך זמן הלידה] יב ד יג נולד ביציאת השבת לפני השקיעה יב ד יג נולד בכניסת השבת 42 דקות אחר השקיעה יב ד יב שקיעה הנראית או שקיעה מישורית יב ד 228 תאוה, מתמעטת ע"י המילה א ג תאומים ברכת הטוב והמטיב יד 10 הדלקת הנרות יד 156 תורה, ערלה מעכבת לימוד תורה א ג תזמורת, הזומן למול בברית עם תזמורת שבוע שחל יב ד כב תחבושת, ראה ערך חבישה תחנות

אם הטפת דם ברית פוטרת יב ג 189 אם הפורע פוטר מתחנות יב ג לט במילת ממזר יב ג 159 במנחה אחר הברית יד כח במנין של אבי הבן יד יד הודיעו למוהל על הברית לאחר שאמרו והוא רחום בב' וה' יב ג 191 טעם הפטור מתחנות דוקא קודם הברית יב ג לז כשקיום הברית באותו יום מוטל בספק יב ג מ להעלים מהציבור שהוא בעל ברית יב ג מא מוהל הדורש שכר יב ו 282 פטור המוהל מתחנות כשיתכן שהאב יפרע עם החיתוך יב ג 190 פטור מתחנות בשחרית כשהברית אחרי מנחה יב ג לח פטור מתחנות סמוך לנישואין יב ג 186

תינוק חלש
ציצין שאין מעכבין ו מז, 124 להקל כשעור הפריעה עמד לכסות את העטרה רק כשהגיד רך יא ח כה

תיקון המילה מדאורייתא
אבקה ט מה אופני התיקון ט הקדמה לסעיף יז אופני חיובו א לו איסור חבלה בתיקון ציצין שאין מעכבין יב ט 343 במספריים ט מד

מילה

מפתח ערכים

שלמה

תשיז

כשאינו נראה מהול בגיד קטן	ז כא	בשעת בכי התינוק, זמן הסגולה	יב ג לו; י ג ו
כשאינו נראה מהול והעטרה עתידה להתגלות	ז כ	בשעת בכי התינוק, נוסח התפילה	יב ג לו; י ג ו
כשהחוט הסובב מכוסה	ז ז	בשעת הברית	יב ג לד, לו; י ג ו; יד כא
כשהעטרה עתידה להתגלות	ז ט	הכנה למילה	ד ב
כשלפעמים אינו נראה מהול	ז טז	מתקבלת ע"י המילה	א ג
כשמקצת גובה העטרה מכוסה	ז טו	תפילת האב אחר המילה	יד כב
כשמקצת העטרה מגולה	ז י	תפילת המוהלים, ראה ערך	
להחמיר למולו כשנראה מהול	ז יג	תפילין	
להחמיר על עצמו ולמול צשא"מ	יב ט יג	אבי הבן בברית	יד כ
מהות תיקונו של הנראה מהול	יא יג ה-ו	רוב מצויין מומחין	י ג ב
מושך ערלתו [ראה גם ערך משוך]	י ה יד	תפילת המוהלים, אמירתה בשבת	ד 20
מעלות השחר	ט כב	תפיסה	
מעשה התיקון בדחיקת העור	ט מה	אופן התפיסה	ד לא
משוך, ראה ערך		במלקחיים בשבת	ג כ; יב ב
מתי נבדק בקישוי	ה ו-ז	המומחיות הנדרשת לתפיסה	ד ל
נראה ואינו נראה	ז כב - כג	חשיבותה	ד כט
נראה מהול [ראה גם ערך]	ז ח-יג	מהותה	ד כז
שיעור החיתוך באינו נראה מהול	ז יט	תכליותיה	ד כח
תיקון בעל בשר שנראה מהול וא"צ תיקון, אם מותר		תפירת פצעים , הוספת תפרים בשבת עמ"נ למנוע	
לתקנו כדי למנוע ממנו בושח לכשיגדל	יב ט נז	בושה מהפצוע	יא יד יב
תיקון דחיקת העור	ז ח	תקנת חכמים , ברכות על תק"ח משום מראית העין	
תיקון הנראה מהול כשהתיקון יכאיב	ז יא		ט לג
תיקון המילה מהתורה , ראה ערך תיקון המילה		תרומה	
מדאורייתא		אכילת תרומה לערל	יא ג ג
תיקון המילה משום מראית העין , ראה ערך מראית עין		למושך ערלתו	י ה ו-ז, ט
תכלת , רוב מצויין מומחין	י ג ב	למשוך	י ה ו-ז, י
תלמיד חכם		ציצין המעכבין	יא ג ג
הוחזק למול בניו אצל מוהל אחד, להחליף למוהל		תרופות	
ת"ח	יב ו ה	לכאבים ולהרדמה	ט 142
לימוד הלכות מילה	יב ו א; יג ח	לעצירת הדם	ד נא
מוהל ת"ח	ח טז	תשלום	
תמים , ע"י המילה	א 12	ביומו תתן שכרו	יד כז
תספורת		בקשת תשלום על המילה	יב ו ז
בספירת העומר לפורע	יב ג 188	מוהל שאינו רוצה למול בחנם	יב ו 282
פורע המילה תוך שלושים	יב ג 188	נטילת תשלום עבור הברית	יג א ג
תספורת האב קודם הברית	יד יב	נתינת כסף למוהל כדי שימול כ'פועל' עבור האב	
תענית			יב ג ד
השלמת תענית למוהל הדורש שכר	יב ו 282	תשמישי מצוה , סכין חד פעמי	יב ב ב
חיזור אחר סנדקאות כדי להפטר מתענית	יב ד כד	תשעה באב	
למול בתענית אצל שאינם שומרי תו"מ שיאכלו		הזומן למול לברית עם תזמורת ובשר ויין בשבוע	
אחרי הברית	יב ד כה	שחל בו ת"ב	יב ד כב
תענית אסתר , תענית לפורע בתענית אסתר מוקדם		היתר בגדי שבת ובשר ויין לתיקון ציצין המעכבין	
	יב ג 188		יב ד כג
תענית בה"ב , אכילה לפורע	יב ג 188	השלמת התענית לפורע בת"ב נדחה	יב ג 188
תענית בכורות , אכילה לפורע	יב ג 188	תשעת הימים	
תענית יארציט , אכילה לפורע	יב ג 188	אכילת בשר שלא בזמן הסעודה לאבי הבן	יד 242
תפילה		לבישת בגדי שבת לפורע	יב ג 188
בשעת בכי התינוק בשבת	יב ג 179; יג ט		

מפתח פניני המילה

עמוד

מדוע נולדים עם ערלה יא

הסנדק והמוהל קובעים את מהלך החיים של הולד, בחירת מוהל וסנדק יר"ש יב

הקב"ה מציל את העולם בזכות דם המילה ששמור לפניו יח

ג' המלאכים נבראו מהחיתוך, הפריעה והמציצה כט

ללפף רגלי הנימול במפה של ס"ת מט

החזו"א היה מחבב הסנדקאות נד

איך ישראל מלין את בניהם ונכנסים לברית אלא בשביל אהבתם לאביהם שבשמים ס

מילה היא סכנה עצומה עפ"י הטבע, אבל המצוה מגביהה למעלה מהטבע ואינם ניזוקים סא

י"ג נולדו נימולים סא

"ד' ערלות הן" עב

המל ופורע כאלו קיים שס"ה מצות לא תעשה עג

שלושת חלקי המילה - כדי להפריד מהאדם ג' בחינות הקליפה פב

כונת המצוה וברכת המצות פב

ישמעאל זוכה עתה בא"י בזכות המילה אבל רק כשחרבה כי אין לו פריעה (ונקרא פרא אדם) צ

א"א קיים כל התורה קודם שנצטווה חוץ ממצות מילה כי לפני שנצטווה אין זו 'ברית' צו

הקב"ה שומע תפלת ישראל בזכות המילה ק

כבד את ה' מהונך ... אם יודע לאמן את ידו במילה ראוי שיתמיד במצוה הנכבדת הזו קטז

העוסק במצות מילה כאילו הקריב תנופה וחלבים ... המילה היא פה הגוף קטז

'אוי לנו ... שיהי' ח"ו בני ישראל 'ערלים' ... מוהלים שאינם בני תורה ואינם מציינים לרב קמו

שלילת ההרדמה בברית והתועלת בבכי התינוק קמו

גדולה מילה שבזכותה מקבלים פני השכינה קנו

אלמלי צער דינוקא היינו מברכים גם במילה 'שהשמחה במעונו' ריז

המל בנו בשמיני כאלו בנה מזבח והקריב עליו את בנו לעולה רמ

כשנשמת המוהל תעלה למעלה הקב"ה יעביר ממנה כל מלאכי חבלה ומקטרגים רמא

במילה שופכים דם כדי שלא יהיה שופך דמים, מגלים ערותו כדי שלא יגלה עריות ועובדים בו לשם עבודה זרה מהאומות כדי שלא יעבוד ע"ז רנה

בעת המילה באו בנימול כל בחינות נפש רוח ונשמה שלו ואח"כ מסתלקין, וחוזרין לפי מעשיו רנה

כשמדקקים למול כהוגן ... אינו מרגיש הכאב כלל ובפרט שהמצוה מגינה בעזרתו ית"ש רנט

אילו תצויר ההולדה בלי שיתוף כח הנחש לא הי' בעולם טומאת לידה ולא ערלה זיבה וצרעת עדר

אאע"ה אינו מכיר המושך ערלתו אבל אליהו הוא עד ראייה על כל מילות ישראל ויעיד ויעלה אותו עדר

המילה מתקן הגוף להיות כלי מוכן לקבל הנשמה, ע"י המילה יכולין לקבל הארות שבת ותפילין רצד

רפאנו בברכה השמינית, משום שלע"ל כל ענין הרפואה בעולם יהא רק במצות מילה רצד

אבינו אברהם מל על דעת הבורא רצט

המילה קבועה בבשרם שעכ"פ לא יתקפם בכח להימשך לדבר איסור שהוא תוצאות ג' העבירות רצט
 "אני ממש מקנא בך, הרי היית על המזבח!" שג
 החת"ס פרע ואמר "אין לי צפורן, רק אליהו הנביא סייע בידי" שטז
 אין בכל האברים כדמות זה ... בידיים נימולים ובפה מוצצים לתקן חטא אדה"ר שהיה בידיים ובפה ... שגג
 הטעם שהחיתוך בסכין, הפריעה ביד והמציצה בגופו שגכ
 כסא של אליהו - ב' טעמים: מושב כבוד למלאך הברית, כסא כבוד לשכינה שכט
 אם ה' חפץ במילה למה אינו נולד מהול שכת
 השלמת הבריאה והשלמת האדם מוטלת עליו שלד
 ערלת הלב אינה מנחת לישראל לעשות רצון בוראן, ולעתיד לבא הקב"ה מסירה שמו
 תכלית האדם תושג רק ע"י טורח ועמל, המילה להחליש הגורם לעבירה, ולהתגבר על טבע העולם ... שמו
 ע"י הסרת הערלה הוסרה הערלה בנפש ... הסרת הערלה בחי' שמור ל"ת, התגלות מילה זכור מ"ע שנ
 טעם אמירת ק"ש בלילה שקודם המילה שנט
 אליהו מלאך הברית יעיד גם על המשוך שיש בו קדושת הברית בעצם מיום המולד לשמונה שעב
 היה צריך אלף דורות של עבודה להגיע למדרגה שנתעלה האדם במצות מילה שעב
 המילה להחליש התאוה בעוד בשרו קל להתרפא, הבורא א"צ לשלימות מזולתו רק הטוב הוא לך שעז
 אמירת הפסוק 'שמע ישראל' בברית שפח
 'קדשנו במצותיו' - בכל מצוה יש כונות, העושה כאשר צוה הי"ת מתקן אף מה שנעלם מכל נברא שפח
 מקדימין ברכת המצות להראות כי כח גשת אדם למעשה הוא מצד הציווי והוא יותר מכל הטעמים שפח
 במילה נתגלה קדושת ישראל מצד תולדות האבות ... שהם נשמרים בקדושת הברית בעצם תג
 וכתוב עמו הברית - הקב"ה כביכול, שלח ידו ואחז עמו, והיה אברהם חותך עד שמל תיד
 בכל מילה הי"ת אחזו ביד המוהל והוא נקרא פעולת הי"ת משא"כ שאר מעשה המצוות תכו
 המילה היא הויה למעלה מהטבע ולכן היא בשמיני, והיא במדרגה מעל שבת ולכך דוחה את השבת תל
 הדור החדש חלש בתו"ש מפני שהוריהם מלו אותם באיחור ומשום טירחא דציבורא תנ
 הגרע"א זצ"ל היה מוהל ולא הניח סנדקאות או מילה אשר לא היה לו חלק בו תנה
 כשאברהם נמול המליכו הקב"ה על כל האיברים, ולא היה צריך להתגבר על היצר תנט
 עיקר שלימות אע"ה הי' כשנימול ונעשה ברי' חדשה תפ
 הקב"ה ענש את אליהו הנביא שיהי' בכל ברית, מהו העונש בזה תפג
 מעונש המבטל פסח ומילה (כרת) נוכל לידע שכרם. אף שהאדם בעוה"ז, אי"ז מקומו כי בן מלך הוא
 ... אם משים אל לבו מעלת נפשו וגודל חבת השי"ת אליו לכו בווער כאש להבה באהבתו ית' תצא
 למוהל - טהר עצמך במקוה וקשט עצמך בבגדי שבת, למנהגכם למוול בבית כי אתם הפצים שיבא אליהו
 אל בתיכם - בדוק אם המקום נקי ... כי לא יעמוד שם אליהו אפילו מרחוק תצז
 יש למוול בשבת גם כשמעונן, אין פתאים יותר מאתנו וה' מצילנו בניסים בדרך נסתרת תקא
 התינוק קרוי חתן שנתחתן בהקדוש ברוך הוא על ידי הברית תקד
 אף וחמה בלעוהו, בעבור עיכוב המילה והפריעה, בזכות המילה שנעשית בצור יצאו ממנו מים תקד
 אין צריך לכסות ערות הקטן בברכה שאין קדושה כקדושת המילה המביאה לידי גלוי שכינה תקד
 החת"ס זצ"ל מל באיזמל שמל בו רבו והידיית מהעץ אשר נשענו תחתיו המלאכים, ובאיזמל זה לא אירע
 לו שום תקלה תקיג

מילה

מפתח פניני המילה

שלמה

תשכא

הגרשו"א זצ"ל היה נוטל בידו מזונות מהברית משום חיבוב מצוה ואין בזה חסרון בכבוד ת"ח תקיז
בסיבת החטא נולדה הערלה ותוציא הארץ פריה בקליפות רבות, ולזה מהול יוליד ערל תקכ
האוהב מראה אהבה כאשר בא למקום אוהבו, ואינו מקפיד אם אוהבו יושב במקומו והוא עומד תקכב
כמוצא שלל רב - שנלקח משונוא הנלחם בו, שהשונוא המתאוה נחלש תקכב
השטן מוסר נפשו לבטל סעודת מילה, וקיום הסעודה בשמחה מכניע את כוחו תקכה
בסעודת הברית יכול לפעול יותר מבדברים, מילה הוא ממקום גבוה והמצוה מביאה דעת תקכה
העולם עושים ההיפך, בברית כתוב שממשכן עצמו ועושים סעודה קטנה, ואילו בנישואין כתוב שלא
ימשכן עצמו, ובכ"ז נכנסים לחובות תקכה
מכר את כלי מיטתו לצורך סעודת הברית וזכה שברכותיו מתקיימות תקכה
כשנתגדל האדם הוא מוצא המילה מוכנה לפניו, והרי"ז כמוצא שלל רב שבא לו בלא עמל ויגיעה ... תקכז
סוד מילה היא המציצה, המציצה בשפה בגי' שכינה, לרמוז שאז תשרה שכינה באותו ברית קודש ... תקנד
דם הברית מוזכר רק בברכה על מילת גר כי מכחו נכנס לברית אבל ישראל נכנסו מקדושת האבות ... תקנד
השם שקורא לבנו הקב"ה מזמינו בפיו. כשנקרא ע"ש המת הנפטר נמצא שם תקסז
ברכת הרפואה בשמינית, מילה היא שורש התיקון והרפואה לנפש האדם בכל העניינים תקעג
המילה הוא רפואה לחולי הנפש לכל הדורות ונצרך לזה רפואה ותיקון עד עת קץ תקעג
לפי הטבע אין רפואה, רק מחמת שהנימול צריך רפואה, נשפע ענין הרפואה וניתן בתוך הטבע תקעג
את 'ערלת הלב' יש למול כל ימי חייו! צריכים להיות 'שומר הברית' ולא 'זוכר הברית' תקעד
ברכת רפואה בשמינית - מילה תיקון פגם אדה"ר שעי"ז תולדותיו נולדים בערלה וצריכים רפואה ... תקעו
אברהם נימול בן תשעים ותשע להורות לבעלי תשובה שאפילו שיזקינו לא יתיאשו מהתשובה תקעה
יברך 'הטוב והמטיב' בשמחה, 'אשרי מי שבניו זכרים' שיזכה רב טוב עבור גדולו וחנוכו תקפב
ה' ניצולים מגיהנם בזכות דם המילה, הילד, אביו ואמו, האיש והאישה - בעלי הברית תקפג
'חישב לעשות מצוה ונאנס ולא עשהא - כאילו עשהא' - כשממתין עליה שיקיימה תקפד
בכל רגע ורגע נחשב לאברהם כאילו מל כי מצדו לא יבצר רק בשביל המצוה שניתן בה זמן תקפד
מה שלא מל קודם הוא צורך המצוה, הכנה למצוה נחשבת כמצוה תקפד
ע"י שנמנע מלמולו קודם כדי שיוכל לקיים המצוה בשמיני, נחשב כל רגע מאז לקיום המצוה תקפד
תשוקתו למול בנו יותר מהשמחה על לידתו, המצוה כל ח' הימים, בהשכמת השמיני לא אחר רגע ... תקפד
מלים את התינוק לשמונה ימים כי כשעבר עליו שבת אחת אז ירצה לקרבן תקפה
נימול לשמונה ימים כדי שתגיעהו נפש החיונית הנשפעת בעולם בשבת ואז יהיה בן קיימא תקפה
נימול לח' כדי שתאיר עליו קדושת השבת, צריך למול בקדושה ע"י נימול שקדושתו עליו תקפה
התנחומין ב'שלוש זכר' שישאל מתענגין בשבת, והוא מעותר לזה א"כ הכל כדאי תקפה
מילה שקולה כנגד כל התורה, אין דומה לה בכל המצוות, גם קריעת ים סוף בזכותה תקפו
אליהו מגיע לברית בשבת כי מתגלה רק בנשמתו, לע"ל יתגלה גם בגופו ואז הוא מחכמי ישראל ... תקפז
צריך שבת אחת כדי שהענין האלקי ישרה עליו, התנחומין לתינוק שהיה לו שבת שהיא מעין עוה"ב תקפז
אדם כאבדה שמחזירין בב' סימנים (ברית ושבת ובחול תפילין), ועי"ז יכול למצוא את עצמו תקפז
נגלה אליו אליהו זל"ט וקיבל עליו ללמוד בכל ליל ברית לכל הילודים בעיר ונתרפא תקפח
מאז שנולד הולד צריך להכין עצמו לסעודה שיש לה מעלה יתירה, ואולי מחר לא יוכל להכין תקפט

תפילה למציאת מוהל כשר ולהצלחת המוהלים והנימולים תקפס

המילה מכפרת כעולה וכל האמור בעולה נאמר במילה תקצג

'מה יפית ומה נעמת' - במילה ובפריעה תקצד

מיום הלידה יכניס בלבו הודאה ושמחה, אשרי המחכה למול בנו ... נחשב ככנה מזבח והקריב עליו תקצז

קורין הלילה 'וואכט נאכט' שצריך להיות ער כל הלילה מההשתוקקות למצוה זו תקצט

כפי מה שאדם עצמו שמח שזכה לעשות רצון המקום, כך מקבל הבורא ית' ממנו בסבר פנים יפות תר

איך לא יתלהב כשלוכש בגדי י"ט ביום השמיני, וביותר במועד הבאת התינוק לביהכ"נ תרא

צריך להקריבו בשמחה תחת כנפי השכינה ועי"ז נחשב כקרוב שלם ומתקבל ברצון תרא

לעומדים בברית יש תוספת נשמה וזה הטעם להדסים תרג

מילה הגדולה מכל המצוות וסגולה לתו"מ, שעת הברית עת רצון לקבלת התפלה יותר מכל הזמנים ... תרד

אילו היו יודעים הזקוקים לישועה, היו הולכים מברית לברית. זמן בכי התינוק הוא עת רצון נפלא תרד

הטעם שהמילה נקראת 'ברית קודש' תרד

'ישבתי עם הילד על הכסא של אליהו אולי יברכהו ומצא חכמה בברכתו" תרה

כשיביא בנו למול יאמר בשמחה, הנני מוכן ומזומן לקיים מ"ע שציווני הבורא למול את בני וכו' ... תרו

איך לא יתלהב כשישמע ברכת המילה מהמוהל, יברך 'להכניסו' בשמחה עצומה בלבו מאוד תרו

המילה כעולה ולכן מליץ בצפון, הסנדק כמזבח ולכן נותנין לו הכוס, ודוקא המחזיק בשעת המילה תרט

יתפלל תיכף אחר המילה שהשי"ת יתן להילד נשמה קדושה, יברך את הילד ויתנהו לאחרים לברכו תרט

אברהם הגיש את יצחק למול כמנחה על המזבח, חייב לעשות שמחה ומשתה ביום מילת בנו תרי

רמז למה שנהגו לעשות סעודה ביום המילה תרי

אין חביב לאדם יותר מבנו והוא שופך דם מילתו בשמחה, ולוה וממשכן עצמו ומשמח אותו היום תריב

לשמוח שזכהו למצוה ובוה נקראת מצוה מן המובחר, ולפי שקבלוה בשמחה שמחים בה עדי עד ... תריב

סילוק הערלה מביא שמחה כי היא טהרה מהחמורה שבטומאות, ועושה משתה כי השמחה לכולם ... תריג

לדורות לא תקנו סעודה כי היא רק הכנה למילת הלב ושמה"ב, אבל ביצחק היתה גם מילת הלב ... תריג

אשרי המקריב קרבן זה בשמחה וברצון, כל יום המילה לא יחשה מהודאה עצומה בשמחה תריד

כל הברכות כלולות בברכת 'כשם שנכנס לברית כן יכנס לתורה לחופה ולמע"ט' תריד

כשמימיץ הנער בעריסה וקורין לו שם משימין ספר של תורת כהנים מראשותיו תריד

רק על ידי מילה נקרא אדם, וקודם א"א שתחול עליו הנשמה, ולכן קריאת השם רק אחר המילה תרטו

במילה נכנס לרשות הי"ת ונעשה כבנו, ואין רשות למחבל להזיקו. הטעמים להטמנת הערלה בחול ... תרטו

הטעם שסעודת שלישי למילה נכתבה בתורה באריכות וסעודת המילה עצמה רק ברמז תרטז

הטעם לאמירת 'וייה נועם' קודם עשיית המצוה תרטז

מנהג שנותנים על הקטן חומש וקסת וקולמוס בידו כדי שיזכה להיות סופר מהיר בתורת ה' תרטז

הקב"ה מעמיד אותנו ואת עולמו על המצוות המוחזקות בדינו שהם מילה והבל פיהן של תשכ"ר ... תרטז

בברית זכו להבטחת ג' מתנות שלא יפסקו, מלכות בית דוד, מתנת הארץ והשכינה השורה בישראל ... תרלד

ג' מצוות הן אות על האמונה: מילה, שבת ותפילין, ואין לעמוד ללא ב' כי עפ"י ב' עדים יקום דבר ... תרלח

האדם אינו מקיים בעצמו את המילה בגופו, אך כשמל את בנו נחשב לו אז כאילו מל עצמו תרמג

חותם הקב"ה בעמו נשלם ע"י המילה, הישמעאלים אינם ככלל המילה משום שאינם פורעים תרמד

מילה

מפתח פניני המילה

שלמה

תשכג

כשמתאספים להעביר הערלה, הקב"ה מאסף את כל הפמליא שלו והקליפה נדחית למעלה תרמד
כל מצוה פועלת למעלה בשרשה לבד, אך ברית כוללת כל האדם וכולם מקבלים ממנה תועלת תרמד
העיקר הוא המעשה, כונות האריז"ל הם רק כדי שיתבונן בחשיבות פעולותיו ויקיים המצוה כראוי ... תרנו
אברהם אבינו ידע בנסתרות, ומ"מ ידע שאינו משיג כונת המצוה, ולכן עשה על דעת הבורא תרנו
תקנת הנימול תלויה במוהל ולכן חייב לטהר נפשו וכו' ואותו הילד לא במהרה הוא חוטא תרעא
מוהל אומץ עדיף על מוהל שידע לכוון כוונות ואינו אומץ תרעא
רמזי מילה - בזכות המילה ישראל נגאלים וניצולים מגהינם ואף נשי ישראל בכלל תרעג
בך יברך ישראל ... ישימך אלקים כאפרים וכמנשה - ביום המילה תרעג
שייכות הברכה ליום המילה - עיקר תכלית ישראל היא ברוחניות וזו שמחתו וטובתו תרעג
'כאפרים וכמנשה' - ראוי לברך את האדם מעין ברכותיו שברכו ה' עד כה תרעג
הסגולה היותר בדוקה היא 'והייתם לי סגולה' תרעד
החיה (יולדת) צריכה שימור תרעה
חילול שבת לצורך רפואה סגולית, הגה"ק מבעלז מתאמץ לרפואת החולה שלא ייגרם חילול ש"ק תרעו
כל פקידת עקרות הוא על ידי אמונה שלימה בלב, ובאמונה זו הישועה קלה מאוד תרעז
נס נסתר המכוסה בטבע דינו כטבע שהרי כל הטבע בהשגחה פרטית תרעז
למחפשים סגולות לבנים ... הסגולה הטובה בעולם היא עצת חז"ל - בנים בזכות החסד תרפא

לוח ראשי תיבות

הק' - הקדוש / הקדושים / הקשה	אאע"ה - אברהם אבינו ע"ה
וכ"פ - וכן פסק / וכן פירש	אאת"ל - אפילו אם תמצוי לומר
ז"י - ז' ימים	אב"ה - אבי הנחל
ז"פ - זה פשוט	אביע"ס - אביע סגולות
זוה"ב - זוהר הברית	אג"ט - אגלי טל
זוה"ק - זוהר הקדוש	אג"מ - אגרות משה
זל"ז - זה לזה	אדה"ר - אדם הראשון
ח"א - חידושי אגדות	אדר"נ - אבות דר' נתן
חכמ"א - חכמת אדם	אה"נ - אין הכי נמי
יבי"א - יביע אומר	או"ד - או דלמא
יוש"ה - יסוד ושורש העבודה	אוצה"ב - אוצר הברית
יל"ד - יש לדון	אצ"ת - אין צריך תיקון
יל"ח - יש לחקור / יש לחלק	אקב"ו - אשר קדשנו במצוותיו וצונו
ילק"ש - ילקוט שמעוני	בא"י - ברוך אתה ה'
יש"ש - יש של שלמה	באמ"ח - באר מים חיים
כ"י - כלל ישראל	ביאוה"ל - ביאור הלכה
כ"מ - כל מקום / כמה מקומות / כן משמע	ביה"ש - בין השמשות
כ"ת - כבוד תורתו	בכור"ש - בכור שור
כה"צ - כל הצורך	בלא"ה - בלאו הכי
כוה"ב - כורת הברית	בע"א - בענין אחר
כנה"ג - כנסת הגדולה	בעו"ה / בעוה"ר - בעוונותינו הרבים
כנל"פ - כן נראה לי פשוט	בפה"ג - בורא פרי הגפן
ל"ד - לא דמי	בר"א - ברית אפרים / ברית אשר
ל"ח - לא חשיב	בראה"כ - ברית אברהם הכהן
לאח"ז - לאחר זמן	ברכ"י - ברכי יוסף
לפי"ד - לפי דבריו	גדוה"ד - גדולי הדור
מ"מ - מכל מקום	גדוה"פ - גדולי הפוסקים
מ"ע - מצות עשה / מראית עין	ד"ח - דברי חיים
מגד"ע - מגדל עז	ד"מ - דרכי משה
מהד"ת - מהדורה תניינא	דאלת"ה - דאי לא תימא הכי
מהרח"ו - מורינו הרב חיים ויטאל	דגמ"ר - דגול מרבכה
מו"ז, מוער"ז - מועדים וזמנים	הגה"מ - הגהות מיימוניות
מו"נ - מורה נבוכים	הגרד"מ - הג"ר דוד מורגנשטרן
מל"מ - משנה למלך	הגרד"ק - הג"ר זעליג קוטובסקי
מנח"א - מנחת אלעזר	הגרח"פ / הגרפ"ש - הג"ר חיים פנחס שיינברג
מנח"י - מנחת יצחק	הגרח"ק - הג"ר חיים קניבסקי
מסוה"ב - מסורת הברית	הגרי"א - הג"ר יוסף אפרתי
מע"ט - מעשים טובים	הגריש"א - הג"ר יוסף שלום אלישיב
מעל"ע - מעת לעת	הגרנ"ק - הג"ר נסים קרליץ
מק"א - מקום אחר	הגרשו"א - הג"ר שלמה זלמן אויערבך
מרע"ה - משה רבינו ע"ה	הד"ט [עיקר הד"ט] - דניאל טיראני
מש"ז, משב"ז - משבצות זהב	הו"ד - הובאו דבריו
משכח"ל - משכחת ליה	החה"ס - החכם הספרדי
משנ"ת - מה שנתבאר	הטד"ב - הטפת דם ברית
נ"פ - נראה פשוט	היכ"ת - היכי תמצוי
נדמ"ח - נדפס מחדש	הלמ"מ / הלל"מ - הלכה למשה מסיני

מילה

לוח ראשי תיבות

שלמה

תשבה

נה"ב - נחל הברית	צ"פ - צפנת פענח
נה"ח - נץ החמה	צ"צ - צמח צדק
נו"כ - נושאי כלים	צ"ת - צריך תיקון
נוצה"ב - נוצר הברית	צה"מ - ציצין המעכבין
ניד"ד - נידון דידן	צל"ע - צריך לי עיון
ניח"ל - ניהא ליה	צשא"מ - ציצין שאין מעכבין
נקה"כ - נקודות הכסף	ק"ג - קרבן נתנאל
נשמ"א - נשמת אברהם	קה"ע - קרבן העדה
ס"ס - ספק ספיקא	ר"פ - ריש פרק
סב"ל - ספק ברכות להקל	ראב"ע - רבי אברהם בן עזרא
סה"ב - ספר הברית	ראד"מ - ר' אליעזר דמילה
סה"מ - ספר המצוות	רוה"פ - רוב הפוסקים
סו"ס - סוף סימן / סוף ספר	ש"פ - שאר פוסקים
סס"י - סוף סימן	שא"מ - שאין מעכבין
ע"ע - עיין עוד	שו"מ - שוב מצאתי / שואל ומשיב
עה"ג - עור הגיד	שוא"ת - שב ואל תעשה עדיף
עה"ע - עור הערלה	שלה"ק - של"ה הקדוש
עה"פ - עור הפריעה	שמיה"ב - שמירת הברית
עו"ב - עושין בשמחה	שעת"ת - שערי תשובה
עו"פ - עוד פוסקים	שעה"ד - שעת הדחק
עקה"ש - על קידוש השם	שש"כ - שמירת שבת כהלכתה
ערוה"ש - ערוך השולחן	תא"ו - תולדות אדם וחוה
ערול"ג - ערוך לנר	תבו"ש - תבואות שור
עשה"כ - על שם הכתוב	תדב"א - תנא דבי אליהו
פגה"ב - פגם הברית	תה"ד / תרוה"ד - תרומת הדשן
פגה"ב - פגם הברית	תוה"ב - תורת הבית
פו"ר - פרו ורבו	תח"י - תחת ידי
פיהמ"ש - פירוש המשניות	תיקו"ז - תיקוני זוהר
פס"ר - פסיק רישיה	תפא"י - תפארת ישראל
פראד"מ - פרק ר' אליעזר דמילה	תשב"ר - תינוקות של בית רבן
פרדו"א - פרקי דר' אליעזר	תשו"ח - תשואות חזן
פת"ש - פתחי תשובה	

זעילוי נשמת

עט"ר אאמו"ר

הר"ר **שמעון בן ציון שוחט** זצ"ל

בהר"ר שלמה גוטי זצ"ל

תלמיד ישיבת "אהל תורה" בברנוביץ
(בראשות הג"ר אלחנן וסרמן זצוק"ל הי"ד)
וישיבות נובהרדוק בפּינסק ובביאליסטוק

דור שמיני לשובי"ם ומוהלים
שו"ב יר"ש מרבים
מוהל מומחה ויחיד במינו
זכה להכנים עשרות אלפי ילדי ישראל בבריתו של אאע"ה

איש חי ורב פעלים, עדין נפש ואציל המידות
הצטיין באהבת התורה ובכבוד ללומדיה
עסק בחסד בהצנע לכת
אהב שלום ורדף שלום
וקיבל את הבריות בסבר פנים יפות

נלב"ע ח' אדר"א תשמ"ט

תנצב"ה

אביו הרה"צ ר' **שלמה גוטי** בהר"ר אלעזר זצ"ל

סבתו מרת **גיטל** ע"ה

ולזכר

סבו הרה"צ ר' **אלעזר** ב"ר משה זצוק"ל

סבתו **חווה** ע"ה

אמו **עטל** בת רבי הרה"צ ר' שמעון ע"ה
אחיו הבחור **שמואל** ואחותו **מלכה** ז"ל

שנהרגו בפולין עקד"ה הי"ד

תנצב"ה

זעילוי נשמת

מורינו ורבינו, אבינו רוענו, מחמד לבנו
קדוש וטהור צדיק וחסיד יראת ה' היא אוצרו
מורן ראש הישיבה

הגאון רבי **נתן צבי פינקל** זצוק"ל

כל חייו יגע ועמל בתורה הקדושה ביגיעה נוראה מתוך ייסורים קשים ונוראים
"אם יתן איש את כל הון ביתו באהבה שאהב את התורה בוז יבוזו לו"

אהב את התורה ולומדיה ללא מצרים ובאהבתם ישגה תמיד
הרביץ תורה לאלפים של תלמידים שהיו לו כבנים,
למעלה מארבעים שנה במסירות נפש

בו למחמדי העולם ובזבו מממונו ללומדי תורה בלא שיעור
אהב כל אחד מיישראל כגופו ממש ובלבו הרחום והחנון נשא כל יחיד ויחיד
כאשר ישא האומן את היונק

שפל ברך וענוותן ומאיר פנים לכל אחד קטן כגדול

נפלה עטרת ראשינו ונוטל כבוד מבית חיינו
ביום המור י"א חשוון תשע"ב

ת.נ.צ.ב.ה.

הונצח ע"י אחד מתלמידיו

לעילוי נשמות

סבי

הר"ר **משה** בהר"ר אלתר יוסף יהודה **הזנבלק (חזנבוים)** זצ"ל

שו"ב ומוהל

עמד על משמר הכשרות במסי"נ

נלב"ע ט אדר תשמ"ו

סבתי

מרת **פייגע** בת הר"ר חיים יצחק ע"ה

נלב"ע ז באב תשל"ז

תנצב"ה

לעילוי נשמת

מו"ח הר"ר **יצחק זאב** בהר"ר מנשה **שכטר** ז"ל

ירא ה' מרבים וחדור אמונה ובטחון בלב ונפש

עשה תפילתו תחנונים כעבד קמיה מריה

השקיע כוח מוח ולב בעבודת התפילה

קבע עיתים לתורה במסירות רבה

כיבד את התורה ודבק בלומדיה

נלב"ע יט מג"א תשנ"ו

תנצב"ה

לעילוי נשמות

אבינו

ר' דוד בהר"ר מנחם נויברגר ז"ל
גמל חסד בכל נפשו, קבע עתים לתורה
התהלך בתמימות עם ה' אלוקיו

ואמנו

מרת מרים בת הר"ר יונה (לבית אדלר) ז"ל
אשת חיל מי ימצא, צופיה הליכות ביתה
הדרה מאוד במצות הכנסת אורחים
תנצב"ה

הונצח ע"י בנם ר' אורי וכלתם שרה עמל עדנה ניר יבלחט"א
ולהצלחת ילדיהם היקרים
הלה חוה, מוריה עמליה, שלהבת צפורה, איתמר דוד ומשפחותיהם הי"ו

נר זכרון

לנשמת בננו מחמדנו יקירנו ואהובנו
הילד

שמעון בן ציון ז"ל ב"ר שלמה יבלחט"א

בטוב ליבו והארת פניו נשא חן בעיני כל רואיו
בתפילתו הזכה היה למופת

קידש שם שמים בעמדו בגבורה ביסוריו הקשים והממושכים
בשנותיו המועטות השכיל ללמדנו הנהגות מאלפות
בענינים שבין אדם לחברו

עלה בסערה השמימה
ביום כג אדר ב' התש"ס

תנצב"ה

לעילוי נשמות

ר' **יחזקאל** בהר"ר בן ציון **לפשיץ** ז"ל

איש חסד מוקיר תורה ורבנן

מרת **רחל** בת ר' משה ורשבסקי נ"ע

תנצב"ה

הונצח ע"י הר"ר **אלעזר ומרים שוחט** יבלחט"א

ולהצלחת ילדיהם היקרים **אוריה חיים, אמיתי, רחל, אלירז,**

אביטל, יחזקאל אלישיב ומשפחותיהם הי"ו

לזכר ולעילוי נשמות

אבי מורי הרה"ח ר' **מרדכי דוד** ב"ר ישראל הי"ד

וזו' מרת **פיגא** בת ר' ישראל הכהן הי"ד

ואחיותי **שרה ומלכה** הי"ד

נעקדו עקה"ש

ביום ג' סיון תש"ד לפ"ק

נדבת בנם הרה"ח ר' **מנחם יוסף נויגרעשל שליט"א**

לעילוי נשמות
המוהל הירושלמי
המומחה והמפורסם
הר"ר **יוסף כהן הלפרין** ז"ל
בהר"ר יצחק צבי זצ"ל
נלב"ע א כסלו תשס"ג
תנצב"ה

הונצח ע"י רעייתו הנכבדה הגב' **רות**
וילדיהם היקרים **נטלי אתל, דניאל שלום, יעל לאה, מיכאל דב**
ומשפחותיהם יבלחט"א
ולהצלחתם ברוחניות וגשמויות מתוך בריאות נחת ואושר לאיו"ט

ידידנו היקר
רודף צדקה וחסד
הרב **מנחם מנדל רוזנברג שליט"א**
וב"ב הי"ו
ברוקלין נ.י.
לברכה, נחת והצלחה ברו"ג

ידידנו היקר
המוהל המומחה והמפורסם
הרה"ג ר' **אברהם הכהן שליט"א**
וב"ב שיחיו
בעמח"ס ברית אברהם הכהן
ברוקלין נ.י.
לבריאות איתנה, הצלחה
וברכה בכל העיניים

לעילוי נשמת

המוהל המומחה המפורסם

הרב **יוסף דוד ויסברג** ז"ל

בעמדה"ס אוצר הברית, אוצר פדה"ב

אוצה"ח והרבי הק' מצאנז

נלב"ע כט בשבט תשס"א

תנצב"ה

הונצח ע"י בנו המוהל המומחה הידוע

הרב **חיים משה ויסברג** שליט"א

לעילוי נשמת

הר"ר **יוחנן** ב"ר עזריאל **איכל** ז"ל

נלב"ע כט אייר תשס"ד

לעילוי נשמת

הרה"ח בנש"ק

מוהר"ר **פנחס אורי**

בהרה"ק רבי דוד צבי שלמה בירמאן זצלה"ה

נלב"ע ח סיון תרצ"ז

תנצב"ה

לזכות הר"ר **חיים ברוך** בן שרה פעשע

ולהצלחתו

זעילוי נשמת

זקננו הצדיק

רבי **יואל דוב** ב"ר יוסף **לפידות** זצ"ל

שו"ב ומוהל

יליד גרודנא ותלמיד הגרש"ש שקאפ זצ"ל

הפריח את השממה הרוחנית בארגוניו והפיח בלבבות את ניצוץ גחלת היהדות
הרעיף טללי תחיה על נשמות ישראל והיווה מגדל אור רוחני לכל סביבותיו
מייסד התלמוד תורה וביהכנ"ס חברת משניות שומרי שבת
בנה וחזק את חומות היהדות האמתית כבואנוס איירס
עמד בקשרי מכתבים עם גדולי הדור זיע"א שהעריכוהו מאוד
קיבל הפליטים מאירופה בספ"י ודאג לרווחתם ברו"ג
ראש וראשון עושה ומעשה לכל דבר שבקדושה
הרביץ תורה לרבים ועסק בגמ"ח בכל מאודו
עמד על משמר הכשרות והשבת במס"נ
גבאי נאמן למוסדות התורה והחסד בא"י
מל כשתי רבבות מילדי ישראל
זכה לדורות של ת"ח ויר"ש
נלב"ע בשם טוב ובשיבה טובה
א אייר תשכא

תנצב"ה

הונצח ע"י צאצאיו

משפחת לזר הי"ו

ב"ב